38207

LAIKAS

Nr. 84

AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 10 DE FEBRERO — VASARIO MÉN.—1953

MŪSU KELIAS Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

Nepriklausomybės Šventės minėjimas néra tik paprastas patriotiniu jausmu pareiškimas. Šiuo metu tai néra taip pat tik politinés nepriklausomybés atstatymo sukakties paminėjimas. Ši diena yra daugiau músu tikėjimo įšpažinimo diena, būtent, kad politiškai vél būsime laisvi, o kultūrinėje srityje ESAME IR TURIME IŠLIKTI NEPRIKLAUSOMI.

1918 m. vasario 16 d. dvidešimt rinktiniu lietuviu pasiraśytame akte sakoma: „Lietuvos Taryba, kaipo vienintelė lietuviu tautos atstovybė, remdamos pripažintąja tautu apsisprendimo teise ir lietuviu Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visu valstybiniu ryšiu, kurie yra buvę su kitomis tautomis." Tai yra mus, laisvame pasaulyje gyvenančius ir prievarta nuo tautos kamieno atskirtus, ipareigojantis Credo. Ipareigojantis kovoti už Nepriklausomybės atstatymą, ugdyti savyje ir savo vaikuose kultūrinės nepriklausomybės supratimą ir tikėjimą i šviesesnę Tautos ateiti.

Músu mintytojai yra apibrėžę músu tautos ideala, poetai ji apdainavę, gi didvyriai, iš kuriu mes stiprybės semiamės, ji vykdė ir vykdo, mirdami už savo Tautos ir tautiečiu laisvę. Prieš 35 metus atgautoji músu Tautos Nepriklausomybė buvo músu darbuotoju, aukojusiu save ir visas savo galias ant tėvynės aukuro, darbu išdava ir subrandintas vaisius. Nors beveik du šimtmečius galingesnis okupantas kelias kartas laikė savo priespaudoje, neleisdamas „anei druko, anei raśto", bet músu tėvai ir senoliai, nepaisydami nei trėmimo i anuometinę katorgą, nei kalėjimu užtvaru, nei turto bei tarnybu praradimo, vedė žūtbūtinę kovą už savo ir savo vaiku laisvę, laisvę nepriklausomai valdyti nuo amžiu paveldėtą savo kraśtą, sava kalba kalbėti ir savo tautiniu gyvenimu gyventi. Net músu išeiviai, kurie geriau pasirinko svetimus fabrikus ir sunkius darbus angliu kasyklose negu vergavimą svetimiesiems savo pavergtoje tėvynėje, dėjo visas pastangas ir kruvinu prakaitu uždirbtus pinigus, kad pasaulis sužinotu apie priespaudą kenčiančią Lietuvą ir tinkamu laiku jai pagalbą suteiktu. Su ilgesiu jie dainavo „Leiskit i Tėvynę, leiskit pas savus", bet norėjo grįžti tik i laisvą, nepriklausomą ir savuju tvarkomą tėvynę. Sujungtomis Lietuvoj kovojančiu ir užsieniuose savo darbais remiančiuju jėgomis Lietuvai laisvė buvo iškovota. Tik deja, ne ilgam. Mes vél esame prispaustos, dar didesnę vergiją nešančios ir kruvinai kovojančios tautos sūnūs. Todėl ir músu kelias vél pasidaré panašus i músu praėjusiu ar praeinančiu kartu gyvenimo ir kovos kelią.

Verta užtat šios 35 metu Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga pažvelgti ir i save. Mes patys šioje kovoje gana dažnai pasiliekame neveiklūs ir nerėpestingi, pamirśdami, kad neveiklumas néra tai pusiausvyros pasireiškimas ar painiu žmogaus dvasios jėgu išdava. Jieškodami svetur tėvynės pakaitalo, pasimetame sotaus gyvenimo, patogumu ir neono šviesoje skęstančios gatvės maišatyje. Pamirštame tėvynės lauku vieversėlio čiulbėjimą ir lakštingalos suokimą, kuriu mums niekas neatstos. Susmunkame, prarasdami lietuvišką „aš", ir netenkame to, kas svarbiausia. Praraśo Danieliaus žodžiais tariant: „Koks mažas yra žmogus, jeigu jis negali pakilti viršum savęs". Koks mažas yra žmogus - lietuvis, jei jis dingsta sočioje kasdienybėje, jei negirdi vaitojančios tėvynės balso, jei pamirśta tėvynės meilę, kuri taip aiškiai yra išreikšta ketvirtuoju Dievo isakymu, — gerbk savo tėvą ir motiną. Gerbti tėvus, kaip gimdytojus, reiškia taip pat gerbti ir mylėti tą tėvynę, iš kurios pats esi kilęs, kurioje per tėvus giliai yra isišaknijusi tavo praeitis.

Šioje begalinėje kovoje už nepriklausomybę mums turi būti žiburys, kuris niekad neturi užgesti. Tai Biliúno apraśytasis vilties ir tikėjimo „Žiburys", per kliútis, per pasiaukojimą ir per savęs išsižadėjimą vedantis i tikslą. Pasilikti tad toje kovoje pasyviu, reiškia prarasti tikėjimą ir vilti. Tai reiškia mesti ginklą nepasiekus tikslo, išsižadėti to, už ką mirśta músu broliai. Jie mirśta ne už „trupini aukso, gardaus valgio šaukštą". bet už músu bolševikini jungą velkančią ir kenčiančią tėvynę. Ju gyvenimas yra prasmingas, nes siekia aukščiausiu idealu ir turi aiškius tikslus.

Gyventi sočiai ir patogiai yra gražu, tai mus idomauja, teikia jėgu, tačiau neiprasmina gyvenimo. Tik tikėjimas i Amžinąją ir žemiškąja Tėvynę suteikia žmogaus gyvenimui prasmę. Tik savęs išsižadėjimas moraline ir materialine prasme leidžia pažinti tikslą ir naudotis tais vaisiais, kurie yra prasmingo veikimo išdava. Tik toks kelias veda i nepriklausomybę, kurios visi mes trokštame ir kuri netolimoj ateity virs tikrove.

A. Šantaras

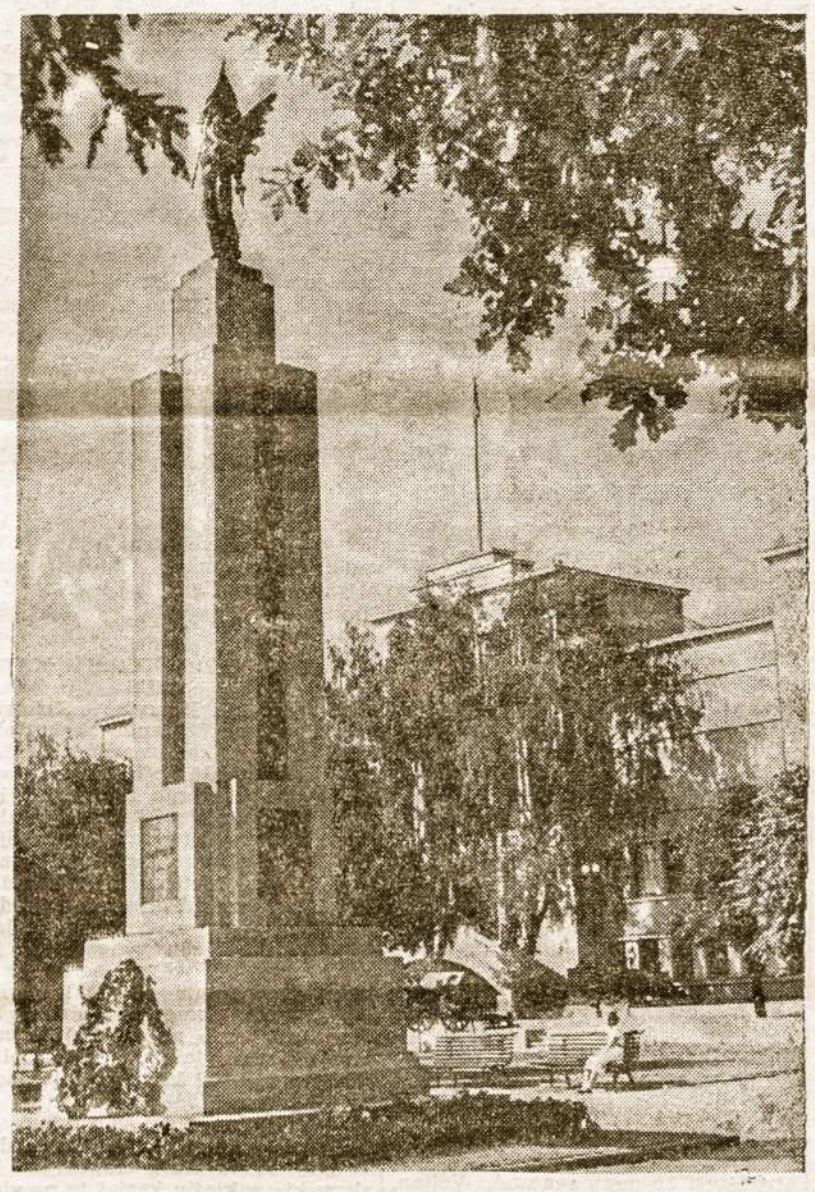

Laisvės statula, músu Nepriklausom ybės simbolis, Karo Muzėjaus sodely.

Pagrindiniai Prez. Eisenhowerio politikos punkta

Naujasis prez. Eisenhoweris vasario 2 d. Kongresui davė pagrindinius savo politikos punktus. Štai ju santrauka:

1. Septintosios laivyno eskadros atitraukimas nuo kinu nacionalistu valdomos Formozos salos.
2. Kol kas negalima sumažinti valstybės pajamu.
3. Nebus atnaujinta kainu ir uždarbiu kontrolės istatymas, kuris užsibaigs balandžio 30 d.
4. Yra neginčijamu irodymu, kad Rusija turi atominiu ginklu.
5. JAV-biu Vyriausybė nepripažins slaptu susitarimu, kurie leido pavergti kai kurias tautas.
6. JAV-bės duos pagalbą toms tautoms, kurios pilnai išpildys bendro gėrio pareigas.
7. JAV-biu užsienio politikos tikslas laiméti Europos vienybę politinėj ir ekonominėj srity kartu.
8. Padės visomis išgalėmis Pietu Korėjos kariuomenei, parodžiusiai didelių sugebėjimu.
9. Pašalins iš valstybės aparato komunistus ir kiekvienam uždės asmeninę atsakomybę šiame reikale.
10. Havaju sala ieis kaip atskira valstybė i JAV-biu bendruomenę.
11. Pakels ūkiniu produktu gamybą.
12. Reikalinga pataisyti Taft-Hartley darbininkus varžanti istatymą.
13. Panaudos reikalingas priemones prieš rasinius išsišokimus mokyklose ir kariuomenėje.
14. Pataisymas dabartinio naujojo imigracijos istatymo, suteikiant daugiau garantiju amerikiečiams.
15. Socialinis planas senatvės apsaugai ir mokyklu reforma.
16. Pasiūlys Kongresui peržiūrėti prekybos santykius, apsaugojant pramonę ir žemės ūkio gaminius.

Kaip matyti, Eisenhowerio ir respublikonu politika jau nuo pat pradžios keičiama, nežiūrint, kad pvz. dėl Formozos apsaugos atsisakymo, anglai protestuoja. Reikia manyti, kad ši Eisenhowerio programinė kalba dar labiau išryškės, sugrįžus iš kelionės po Europą užs. reik. ministeriui J. F. Dulles, na, ir Čiangkaišekui pradėjus pulti komunistu valdomąją Kinijos dali.

Nauja Tolim. Rytu Politika

AR SUARTĖS EUROPA SU AMERIKA?

Naujasis JAV-biu Valstybės Sekretorius — Užsieniu Reikalu Ministeris John Foster Dulles savo pirmajame užsienio politikos plano išdėstyme smarkokai pabrėžė Europos vienybės reikalą. Ypatingu būdu jis paminėjo Prancūziją, kuri, gyvendama savo istorine praeitimi ir dabartiniu metu išsiskirsčiusi i tarp savęs kovojančias partijas, negali ne tik tarp savęs, bet ir su kaimynais susikalbėti. Nors Prancūzija, Paryžiaus dienraščio „France Soir" aiškiu prisipažinimu, JAV jau gana brangiai atsėjusi,—duota ivairios pagalbos vardu 10 miliardu doleriu, — bet vis dar nenori pripažinti bendrojo reikalo svarbesniu už savo vidaus smulkmenas ir nenori dalyvauti sutarimo dvasioje bendrame Europos gynybos plane. Komunizmo dideli pavoju supranta ne tik Amerika, bet ir laisvoji Europos dalis, tačiau kai kurie kraštai dar vis nori būti svetimuju rankomis ginami, kai tuo tarpu patys prie bendrosios gynybos dėtis nesiryžta. Naujasis užs. reik. ministeris J. F. Dulles kaip tik ir pabrėžė, kad Europos kraštai pirmoj vietoj patys turės ginti savo interesus prieš galimą komunistiniu kraštu užpuolimą, taip pat tik tie galės tikėtis atitinkamos pagalbos, kurie patys bus viską padarę, kas apsigynimui reikalinga.

Valstybės Sekretoriaus F. Dulles pirmoji kalba buvo diplomatiška, bet kartu ir labai aiški. Jos tikslas buvo pasakyti, kad Europa turi, nežiūrint tautiniu skirtumu, jungtis savo tarpe ir pasiruošti bendromis jėgomis atsispirti pavojui. Tik tada Amerikos parama bus suteikta tokia, kokia vieningam kontinentui, — ne atskirai valstybei — bus reikalinga. Prancūzai, tiesa, ta kalba nebuvo patenkinti, nes jie ją laiko tam tikru ultimatumu, bet nuosaikieji pripažista, kad kitaip jis ir negalėjo pasakyti. Negi Amerika turi ginti tik savo vienos jėgomis visą Vak. Europą, o šie tik tarp savęs kovoti? — klausia „France Soir" komentatorius.

Tačiau iš jo kalbos Europos politiniai komentatoriai padaré išvadą, kad, priešingai anksčiau skelbtai nuomonei, Dulles Tolymuju Rytu nestato pirmoj vietoj. Ypač tai patvirtina šiomis dienomis daroma jo kelioné i Europos sostines. Kelionės tikslas viešai skelbiamas yra informaciju surinkimas, bet daugumos spėjamas Europos kraštu didesnis suartinimas su Amerika. Atlanto santarvės kraštai turėtu jėgas suglaudinti ir dendram tikslui — apsigynimui nuo komunistinio pavojaus — suderinti veiklos planus. Manoma, kad tokiam diplomatui, kuris mokėjo suderinti nugalėtos Japonijos interesus su nugalėtoju planais ir klausimus išspręsti abejiems priimtina prasme, pavyks ir Europą labiau priartinti prie Amerikos bei abu kontinentus sujungti bendrai kovai.

NAUJOS KOVOS IR NAUJI GINKLAI

Tolimuosiuose Rytuose tiek politiniai, tiek kariniai klausimai tebėra dar tokioje pat tamsoje, kaip ir anksčiau. Eisenhowerio valdžios perėmimas davė kai kuriu vilčiu, bet dar per trumpas laikas, kad tos viltys būtu galima išpildyti. Tačiau kovos Korėjos laukuose gavo naują pobūdi. Amerikiečiai, nesitikėdami prieiti prie susitarimo su komunistais, pradėjo méginti naują kariavimo būdą. Tas naujasis būdas dar neišryškėjo, bet atrodo, kad jie stengiasi pereiti i partizanini karą. Fronto linijos nesikeičia, o keičiasi tik ju pajėgumas. Mažais būriais, bet stipriais ginklais amerikiečiai ir ju sąjungininkai staigiai puola komunistu fronto linijas ir jas stengiasi sunaikinti, savo daliniams padarydami kuo mažiausiai nuostoliu. Bet didesniu kovu kol kas neišsivysto, nes neatrodo, kad šiuo metu aliantai norėtu pradėti didesni puolimą.

Kad keisis dar ir daugiau Korėjos karo padėtis, aišku jau iš to, jog, vietoj ilgai vadovavusio žemyno kariuomenei gen. Van Fleet, skiriamas naujas vadas gen. Taylor. Jis vadovavimą perims tik kovo pradžioje, bet jau dabar eina pasitarimai ir susipažistama su karinėmis problemomis. Tuo tikslu i Japonijos Hokkaido salą buvo nuskridęs ir štabo viršininkas gen. Collins, kuris grįžęs informuos naująji JAV prezidentą. Tačiau svarbiausia, kad greitu laiku bus panaudoti nauji ginklai. Kokie tie ginklai yra, dar nesakoma, bet manoma, kad mažais kiekiais bus panaudota atominė energija, — gal atominė artilerija, o gal naujo pobūdžio atominiai šaudmenys. Negalima betgi manyti, kad ir komunistai nauju ginklu srityje yra perdaug atsilikę. Rusai, manoma, ten turės progos išmėginti taip pat ir savo naujuosius ginklu pritaikymus. Išvadu dar dėl to nedaroma jokiu, bet vis tik reiktu spėti, kad naujas vadas, naujas kariavimo būdas ir nauji ginklai atneš taip pat ką nors naujo Korėjos frontuose, o gal ir visai ateities politikai.

NAUJA BALKANU SANTARVĖ

Nežiūrint praeities tarpusaviu kovu ir iš to kilusios tautinės neapykantos, pastaruoju metu Turkijos užs. reik. ministeris sudaré bendros gynybos sutarti su Jugoslavija. Prie tos sutarties — naujosios Balkanu santarvės — tikimasi prisidės ir Graikija. Visus šiuos kraštus surišo ne kas kita, kaip bendras sovietinio imperializmo pavojus, kuris lygiai gręsia visiems trims kraštams. Taip pat Italijos ministerio pirm. A. De Gasperi oficialus apsilankymas Graikijoje gal suriš šiuos du kraštus pries bendrą pavoju. Taip susidarytu Viduržemio santarvės branduolys, kuris galėtu apie save sutraukti Artimuju Rytu kraštus, kaip Egiptą, Persiją, Iraką ir kt. Šis Turkijos, Graikijos ir Jugoslavijos tarpusavis suartėjimas turėtu bent šiek tiek suartinti ir Italiją su Tito valdžia, kovojančia dėl Triesto ir negalinčia kaip tik dėl to sueiti i sąjungą su savo kaimyne. Tačiau Mažoji Balkanu Santarvė, kaip ją Vakarai vadina, yra reikšmingas žingsnis i Vakaru gynybos plano vykdymą ir stipri tvirtovė prieš komunizmo plėtimosi pavoju.

KINAI KOVOS PRIEŠ KINUS?

Pasaulio dėmesi atkreipė naujausia žinia, kad gen. Eisenhowerio isakymu bus atšaukta 7-toji JAV laivyno eskadra, kuri saugojo Formozos salą nuo galimo komunistu užpuolimo. Formozos sala yra Kinijos dalis, kurioje isikūrė pralaiméjęs Čiangkaišekas net su 3 milijonais nacionalistinės Kinijos kariuomenės. Tas priverstinis Čiangkaišeko neutralumas naujuoju JAV prezidento parėdymu turi užsibaigit, ir nacionalistu kariuomenė būtu igalinta pradėti kovas su komunistine Kinija. Dėlto manoma, kad ši kariuomenė, kuri pastaruoju metu yra apginkluota naujausiais amerikiečiu ginklais ir išlavinta pagal naujausius kariavimo metodus, galėtu turėti nepaprastai didelės reikšmės tolimesnėms Tolimuju Rytu kovoms. Jei Čiangkaišeko kariuomenė išsikeltu i Kinijos krantą, tai pirmoj vietoj ji nukirstu labai svarbu geležinkeli, jungianti pietu Kiniją su Mandžiurija. O tuo keliu kaip tik eina visi didieji kinu kariuomenės ir ginklu transportai. Geležinkelio nukirtimas smarkiai pasunkintu kiniečiu komunistu tiekimą Korėjos frontui ir taip pat atitrauktu didelę dali kariuomenės iš ano fronto savam apsigynimui. Vieni šiaurės Korėjos kariai gintis nepajėgtu, nes tiek ju ginklu pramoné, tiek ir transportas būtu aliantu sunaikinti. Žinoma, galėtu isikišti pati Rusija, bet tada karas jau igytu naują pobūdi, kurio amerikiečiai tuo tarpu dar nesitiki.

Atrodo, kad naujasis Eisenhowerio planas ir bus kiniečiu ijungimas i kovą prieš kiniečius. Turėtu kovoti brolis prieš broli. Be to, tikimasi, kad komunist. Kinijos didelė dalis kariu, pakankamai paragavusiu komunistinio „rojaus" vaisiu, perbėgtu pas tautinius kinu karius ir tuo smarkiai susilpnintu Maotsetungo kariuomenės moralę bei jos atsparumą. Ar tas planas bus vykdomas, kaip spėlioja daugelis politiniu komentatoriu, parodys greita ateitis. Bet tikimasi, kad vis dėlto Korėjos karas jau ieina i naują laikotarpi, kuris gali būti net ir lemiamu laikotarpiu. P. S.

---

* Mykolo Sleževičiaus monografija buvo pradėta ruošti Lietuvoje, o dabar baigiama rašyti JAV-bėse. Redaguoja Ant. Rūkas. Atsiminimus apie ji rašo buvę jo artimieji ir to meto veikėjai.

Segundo Plan Quinquenal

FUNCION SOCIAL DE LA TIERRA

Trata la segunda planificación del gobierno peronista con discriminatoria justicia, ciencia y conciencia de Estado, ese bien primario del sustento humano: la tierra. Nunca hasta ahora hubo una politica, una dirección, por parte de los organismos oficiales, sobre esta fuente de trabajo y de recursos que tanto gravita en la vida colectiva y en su economía. La propiedad del suelo carecía de obligaciones para sus poseedores y de un destino para la Nación. Los colonos de los latifundios dejaban caer el sudor de sus frentes en el surco y los frutos del esfuerzo abnegado iban a la bolsa de algún personaje desconocido, a veces con residencia en Londres o Paris; iban a las sórdidas cajas de los intermediarios constituídos en poderosas asociaciones capitalistas y quedaba el ínfimo saldo al labrador y su familia, angustiados el año cabal con la preocupación de que cualquier contingencia hiciera fracasar el pago del arrendamiento y llegara la orden de desalojo. Muy pocas esperanzas tenían de hacerse propietarios de una parcela en la cual consiguieran asegurar el porvenir.

Fué Perón qien, por primera vez, proclamó el principio justicialista de „la tierra para qien la trabaja".

LA FUNCIÓN SOCIAL DE LA TIERRA

„La Tierra es un bien individual en función social. Sobre este principio de la doctrina peronista serán reglados: su propiedad, su distribución y su uso".

Ese bien de trabajo y no de renta o especulación que no cumpla con su función social, sea fiscal o privado, se distribuirá en unidades económicas indivisibles en el espacio y en el tiempo. Se promoverá el acceso de los arrendatarios a la propiedad de la tierra que trabajan segun los usos que se determinarán atendiendo a las necesidades del país, al consumo regional, a la economía de los transportes, a la ecología zonal.

La grandiosa visión del estadista se descubre en los anteriores postulados. ¿Cómo habría de llegarse a la paz interior, a la independencia económica, al bienestar del hombre y de su prole, si esa riqueza fundamental soporta los daños de la inercia y de la enajenación? ¿Cómo radicarían en su sentimiento de amor y de patria los que no sintieran el aliento de ser suyo lo que laboran? ?Y qué unidad moral podría conseguirse con propietarios dispersos sin otro móvil que el lucro y la ociosidad?

La reforma agraria de Perón lleva en sí todos gérmenes creadores, no solamente de una mayor productividad sino de la moral nacional convertida en armonía por la felicidad común, dentro de un ideal, de un objetivo concreto y fecundo que a todos liga fraternalmente.

USO DE LA TIERRA

Un concepto científico, no apartado de lo político y de lo social, determinará el uso y destino de la tierra agraria en acuerdo con las necesidades del país y el Estado actuará como agente del ordenamiento racional de su uso mediante la acción impositiva y crediticia.

Los impuestos han de gravarse más honerosamente sobre las tierras que por inexplotadas o abandonadas no se ajusten en forma deseable al sistema determinado. „En consecuencia, atenderá no sólo a la renta real, sino también a la renta potencial, de acuerdo con los índices mínimos de productividad".

En el proceso de distribución de la tierra se han previsto todos los factores que puedan hacer eficáz su fructificación. El estudio de las condiciones naturales del suelo es uno de los más importantes, puesto que de ello depende el éxito de lo que ha de sombrarse o cultivarse. Asimismo, el consumo regional será bien calculado de modo que el saldo comerciable no tenga desperdicios y ayuden a las buenas ganancias las facilidades económicas de los transportes.

El Segundo Plan Quinquenal es profundamente revoliucionario y constructivo en ese aspecto de la cuestión nacional, como lo es en todos los que aborda.

COLONIZACIÓN

Las poblaciones rurales a radicarse en el suelo para formar colonias, serán orientadas: hacia las zonas de riego creadas o crearse, mediante el cumplimiento de los planes hidráulicos y a los lugares de erosión actuales o en potencia, en base a un reordenamiento tecnológico de las unidades de explotación, con el objeto de salvaguardar el patrimonio suelo; hacia las tierras de propiedad fiscal y los latifundios que no cumplan con la función social de la propiedad. Se llenará por consiguiente, grandes vacios que gravitan negativamente en la economía del país, porque se incorporan nuevas tierras para la explotación agropecuaria, incrementándose la producción.

Ello elevará el nivel de vida y la seguridad social del agro argentino hasta límites incalculables, dándole asiento permanente a la familia campesina y lugar propicio a los extranjeros que quieran incorporarse a la sociedad nacional.

La división y subdivisión de la tierra serán controladas por el Estado, aún aquellas que tengan por objeto la separación de condominio.

Esa compenetración inteligente y constructiva del Estado con el productor, compensa muchas fallas ya sentidas en la cuestión agraria. Las autoridades del gobierno son guías y colaboradores del trabajador rural; lo asesoran, le prestan el auxilio necesario con elementos de cultivo o informaciones técnicas muy útiles y los Bancos oficiales les abren el crédito para sus financiaciones, mientras el I.A.P.I anticipa las comercializaciones asegurándoles el bienestar económico y los recursos necesarios a la continuación de sus tareas.

El tiempo dirá todo el bien que se ha hecho en materia de tierras y colonización, mediante el Segundo Plan Quinquenal.

BENDRA KOVA SU ŽEMES ŪKIO KENKĖJAIS

(ACCION COMUN CONTRA LAS PLAGAS DEL CAMPO)

Kraśto žemdirbiai visada parodo daug entuziazmo, kai tik susirenka iśklausyti valstybės arba provinciju valdžios atstovu žodžiu. Ir tai daro isitikinę, jog jiems pagalba yra suteikiama tikslu, kad śio darbo iśdavos būtu naśios ir laisvos nuo galimu nuostoliu, kurie visada susidaro kovoje su kenkėjais, jei ji vyksta nederinant žemdirbiu ir gyvulininku pastangu.

Pažangiame Tres Aroyos mieste, dalyvaujant Buenos Aires provincijos gubernatoriui, neseniai ivykusiame viename tokiu suvažiavimu, pasižyméjusiu gausiu dalyviu skaičiumi, pasitvirtino tas nepaprastas susidoméjimas iśklausyti kalbu tu asmenu, kuriems taip pat rúpi teigiamas śio klausimo iśsprendimas.

Visada buvo žinomas nesirúpinimas, — ir tai jau nuo seniai, — kuri galima pavadinti žalingu músu dirbančiuju reikalams. Tai pabrėžė ir minėtos provincijos gubernatorius, iśkeldamas Generolo Perono minti, kad yra būtinas reikalas suglaudinti žemės savininku ir žemdirbiu eiles kovoje prieś žmogaus darbo prieśus.

Didžiausiu nuostoliu Argentinos žemės ūkiui sudaro skėriai. Ir kiekvienas žemės ūkiu besiverčiantis pietu ir pietvakariu provincijos srityse žino daromą žalą tu tiesiasparniu, kurie, pagal pirmosios Argentinos provincijos gubernatoriu, yra apėmę 16 milijonu hektaru plotą.

Śis skaičius nėra džiuginantis, tačiau su jais bus tinkamai kovojama. Śitai žemės ūkio apsaugai jau yra paskirta 25 mil. pesu, ir kova bus lygiai padalinta tarp provincijos pareigūnu, žemdirbiu ir gyvulininku. Gyvuliu augintojas, kuris galvoja neturis ginti savo nuosavybės, pareiśkė ponas Aloé, sudaro pavoju visiems bendruomenės nariams. Tas pats tinka ir mažiems ūkininkams, ir tie, kurie nebendradarbiauja su vyriausybe, susilauks valstybės istatymais numatytu prievartos priemoniu panaudojimo.

Jau yra laikas, kad minėtos priemonės būtu panaudotos, nes kenkėjai, kurie neśa žalą ne tik žemės ūkio gėrybiu gamintojams, bet ir visam kraśto ūkiui, turi būti persekiojami ir iśnaikinti. Tai yra provincijos valdžios inaśas, savo laiku Gen. Perono patartas ir jau kuris laikas Valstybės Žemės Ūkio Ministerijos vykdomas, pasinaudojant naujausiomis priemonėmis, kad tuo būdu būtu užkirstas kelias skėriams naikinti músu derliu, apie kuri sukasi músu lūkesčiai.

SUGRIŽĖ VOKIEČIAI PASAKOJA

Vokietijos Liet. Bendruomenės leidžiamos „Informacijos", apklausinėjusios grižusius vokiečius, duoda idomiu žiniu apie dabartini Lietuvos gyvenimą.

ŽAGARĖS APYLINKĖJE — PALIKTUOSE NAMUOSE

Sugrižusioji dirbo kuri laiką su motina ir seserim pas vieną naślę, kurios súnus tarnavo milicijoje Žagaréje. Vieną nakti, 1949 m., pas ją atėję partizanai. Senoji davusi jiems valgyti. Nors partizanai liepė jai apie ju naktini atsilankymą niekam nepasakoti, motina kitą dieną tuo tikslu nuėjusi i Žagarę, praneśė apie tai savo súnui. Tą pačią dieną prasidėjo partizanu jieśkojimai. Kaiman atvyko milicijos, stribuku ir NKVD, miśke pasigirdo śúviai. Bet partizanu visdelto neužtikę.

Kelioms dienoms praėjus, partizanai senąją moteri už iśdavimą nušové. Pasakotoja pati mačiusi kluone jos lavoną, o gryčioje śúviu žymes. Po śio ivykio sadyba visai iśtuśtėjo ir i ją atsikėlė vokiečiai. Vietiniai žmonės vengė tokiame name gyventi, kur ivyko žmogžudysté. Bet ir vokiečiai neturėjo ten ramybės. Kadangi i tą sodybą niekas kojos nekėlė, jie ėmė ten savaip śeimininkauti — pradėjo ardyti daržinę ir deginti, kaip kurą. Tada milicija juos vieną dieną iśvaré, o trobą savininkas pardavė śvogeriui.

DAUG PARTIZANU

Partizanus ji dažnai matydavusi. Jie ateidavo, po penkis ar śeśis, nakti ir klausdavo, kas čia gyvena, lyg ko jieśkodami. Klausdavo, ar yra kokiu svetimu žmoniu. Iś kalbos buvo malonús. Vokiečiams partizanai niekad nieko blogo nedaré, net klausdavo, ar ju kas neskriaudžia. Taip pat ramindavo, kad nebijotu, nes jos motina labai bijojusi ir ją partizanai ypatingai stengési nuraminti. Nežiūrint, kad partizanai su vokiečiais taip gerai elgési, buvo žinoma, jog viena vokieté kartą juos iśdavé.

ŽYDAI, RUSAI IR STRIBUKAI

Žagaré nuo karo mažai nukentėjo. Gyventojai daugumoje lietuviai, bet yra ir rusu. Pasakotoja tvirtina, kad Žagaréje yra labai daug žydu, dirbančiu daugiausia prekybos imonėse. Bet ju buvę ir NKVD. Žydai vokiečiams buvę labai nepalankús. Pasienio srityje kai kur yra rusu, apgyvendintu iśvežtuju vieton. Daugiausia rusu yra prie sovchozu, pav., dideliame sovchoze, buvusiame dvare, mažiausiai 2 km nuo Žagarės.

Milicija ir stribai vokiečiams buvę labai blogi ir, nežiūrint registracijos, vokiečiams dar vis grėsė nemalonumai iś ju pusės. Ji tarnavusi 4 km nuo Minku. Vieną dieną staiga atbėgo susijaudinę žmonės ir praneśa jai, kad jos motina ir kiti vokiečiai iśveżti. Ji nežinojo, kur. Vakare, skubėdama namo, pakeliui sutiko visus grižtančius iś Žagarės. Pasirodo, stribukai noréję jas tik pagąsdinti. Nusivežę i Žagarę ir ten paleidę. Jos motina po śito ivykio atrodžiusi 10 metu senesné. Véliau, nežiūrint registracijos, stribukams pasirodžius, jos slėpdavosi.

LATVIJOJE

Siena su Latvija nesaugojama. Latviai, nors vaiśingi, kaip ir lietuviai, bet priimdavo daug śalčiau, dažnai su nepasitenkinimu. Jie duodavo gal daugiau, nes buvo turtingesni, bet priversdavo pajusti, kad śelpiamąji laiko elgeta. Lietuviai turi daugiau užuojautos, su elgetaujančiais pasikalbėdavo, kaip su sau lygiais, isileisdavo i namus ir kviesdavo atsisésti prie pečiaus pasiśildyti žiemos metu. Moterys kartais pavargusiems keleiviams net padėdavo batus nusiauti. Žodžiu, „lietuviai iśgelbėjo músu gyvybę, iśgelbėjo mus nuo bado, aprūpino drabužiais".

Daug buvo norinčiu vykti i Vokietiją, ypač iś Klaipėdos kraśto. Rusai labai griežtai tikrino ir atskirdavo, kuriuos itardavo esant klaipėdiečius lietuvius.

SILKĖS — PER DIDŽIĄSIAS ŠVENTES

Maisto produktu prekiu — cukraus, miltu ir silkiu — nuolat trūko. Miltu, cukraus ir silkiu duodavo tik per didžiąsias komunistines śventes. Tuomet jau iś vakaro susidarydavo didžiulės eilės žmoniu prie krautuviu, kad galėtu tu produktu gauti. Istaigos ir kariuomené tu produktu gaudavo be eilės. Todėl śiaip eiliniam žmogui ne visuomet pavykdavo ju gauti.

KOMUNISTAI AUKOJA BAŽNYČIOMS

Bažnyčios iślaikomos iś tikinčiuju auku. Didelė dalis žmoniu, dėl ivairiu priežasčiu patys ju nelankydami, bažnyčios iślaikymui slapta aukoja dideles sumas pinigu. Tokiu asmenu yra ir pačiu komunistu virśūnėse.

SVEČIUOSE PAS PARTIZANUS

Apie Marijampolę partizanu buvo labai daug. Jie persekiojo milicininkus, NKVD-istus ir komunistams palankius žmones. Apie Marijampolę partizanu buvo keli túkstančiai. Pasakotojo dukté 1951 m. ėjusi i netoli Marijampolės esanti malūną papraśyti miltu. Pakeliui sutikusi rusiśką sunkvežimi, kuriame sėdėję apie 20 civiliai apsirengusiu vyru. Vienas ju, sėdėjęs prie śoferio, pasakęs jai, kad jie esą milicininkai ir jieśką partizanu. Klausė, ar ji ju nemačiusi. Supratę, kad ji yra nelietuvė, pasisakę, kad patys esą partizanai ir ėmė klausinėti, ar nemačiusi kur milicijos, NKVD ir kariuomenės. Jai atsakius neigiamai, pasiteiravę, kur ji einanti. Atsakius, kad elgetauti, partizanai liepė jai sésti maśinon ir nusivežė i miśką. Čia užriśę jai akis ir kokią valandą vežę toliau. Paskui sustojo ir nusivedė ją i bunkeri. Čia gerai pavalgydino, aprengė naujais drabužiais ir batais, paskui vėl užriśo akis ir, pavežę i pamiśkę, paleido. Bunkeryje buvę daug kambariu, skoningai irengtu, grojęs radio ir buvę pilna ivairiausiu ginklu. Partizanai liepę tai niekam nesakyti, net grasinę.

RUSAI MARIJAMPOLĖJE

Civiliu rusu Marijampolėje ir jos apylinkėse esą daug. Ypatingai pačiame mieste ju knibždėte knibžda. Gatvėje girdėjosi iśimtinai tik rusu kalba. Jie turi tarnybas, dirba krautuvėse, kaip pardavėjai ir vedėjai. Paprastu darbininku ju tarpe labai maža. Apsirengę jie yra pagal paskutiniausias Maskvos madas, ypatingai moterys yra puošnios.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

SNIEČKUS GAVO LENINO ORDINA

Sovietu Rusijos aukščiausios tarybos prezidiumo sausio 6 d. isaku Sniečkus savo 50 m. sukakties proga „už nuopelnus partijai ir Tarybu Valstybei" buvo apdovanotas Lenino ordinu. Vienas iś žymiausiu jo nuopelnu, bolševikine terminologija tariant, kad „LTSR daugiau kaip 60.000 valstiečiu susijungė i kolukius..." o paties sukaktuvininko, pardavusio kraśtą okupantams, iśsižadėjo ne tik jo motina, bet ir kiti śeimos nariai. Tačiau bolševikai, nepaisydami to, vis tiek akiplėšiśkai meluoja: „Draugui Stalinui asmeniśkai rūpinantis, kyla Lietuvoje derlingumas ir gyvuliu produktingumas..."

RUSAI IŚSAUDĖ KURSIU KARALIUS

Klaipėdiśkiu lietuviu „Keleivis" raśo, kad rusai iśśaudė paskutiniuš Kurśiu kopu karalius-elnius. „Lietuvos pajūris, Kurśiu kopos buvo dar vienas tu retuju kraśtu, kur buvo užsilikęs giriu karalius elnias. Elniu skaičius buvo labai sumažėjęs. Stačiai grėsė pavojus, kad elniai visai iśmirs. Lietuvos laikais tad ir veiké isakymas, kad elnius śaudyti nevalia. Tik atskirais atvejais, kai girininku buvo nustatyta, jog kuris nors elnias dėl senatvės ar fizinio nepajėgumo nebegali normaliai gyventi, tuomet buvo duotas leidimas toki elnią nuśauti. Lietuvos ir Rytprūsiu apdairumo dėka elniu skaičius tad iki karo pradžios buvo pasiekęs jau 1.000, pagal kitus apskaičiavimus net apie 1.200.

I karo pabaigą, tačiau, prasidėjo didžioji músu elniu tragedija. Besitraukią vokiečiu kariai ju ne vieną pašové „tik taip sau" arba dėl mėsos. Bet tai dar niekis. Tikroji elniu tragedija prasidėjo, kai užėjo rusai. Daugelis ju tu músu giriu karaliaus savo amžiuje nebuvo mate Tad śaudė stačiai iś smalsumo, o neretai ir iś noro ir mėsos pasidaryti. Viena aplinkybė sovietams tatai itin palengvino. Músu elniai, per ilgus dešimtmečius globojami, nešaudomi, prie žmoniu buvo gerokai pripratę. Jie ju nebijojo ir jausdami asvo didingą jėgą: kas gali dristi elniui prieśintis? Tačiau maskoliai kareiviai jausmais nesidoméjo. Kai tik pamaté elnią ir paleido śúvius iś automatiniu śautuvu. Tad 1944 ir 1945 metais elniai Kurśiu kopose krito kaip lapai. Šaudė juos ne tik paprasti kariai, vyko ju medžioti iśtisos sovietu karininku grupės. Net buvę taip, kad karininkai savo kariams griežtai draudę elnius śaudyti, bet patys diena dienon vyko i elniu medžioklę. Medžiotojai ne visą didžiulio miśko karaliaus mėsą galėjo sudoroti, tad daug kur liko maitos, kurią kedeno pajūrio pakšėčiai ir laukiniai śunys. 1952 m. pradžioje elniu visoje Neringoje jau nebuvo pastebėti nė vieno, praneśa tie, kurie turėjo galimumo patys pajūryje būti arba kalbėtis su tokiais, kurie ten buvo. Lietuviškuju elniu tragedija, iśnaikinimas, yra tuo baisus, kad sunkiai duosis elniai vėl užveisiami.

* **Šiuo metu Lietuvoje agituojama** dieną ir nakti. Varyti agitacijos, nors „rinkimu" rezultatai jau iś anksto žinomi, siunčiami visi, net ir studentai. Sausio 10 d. Veterinarijos akademijos agitatoriu kolektyvo vardu buvo pasigirta per radiją, kad tik ju kolektyvas ivykdė daugiau kaip 1.000 pašnekesiu su rinkėjais... Geriausiai veikiančios asistentu A. Lazdausko ir A. Vaičiulio agitacinės grupės. Kai kur agitatoriai budi dieną ir nakti... ir patys nežino — kam toji komedija reikalinga.

* **Bolševikai stengiasi** „apsisaugoti ateičiai", kad nepasikartotu tarp bolševiku kariu ta pati istorija, kuri taip ryškiai iśkilo i virśu per 2 karą. Kad bolševiku kariai ir ateityje nebėgtu pas prieša, stengiamasi amerikiečius pavaizduoti kuo žiauriausiai. nurodant, kad jie „masiśkai žudą karo belaisvius". Tat ju propaganda stengiasi pabrėžti kiekviena proga, kad ir pvz. gruodžio 23 d. pateikiant plačiu paaiśkinimu prie žinios apie Gromyko „laiméjimą" Jungtinėse Tautose, apkaltinus amerikiečius „sistemingai masiniu būdu žudant belaisvius." Kad žmonės negalėtu iśgirsti tiesos žodžio ir pasiklausyti Amerikos Balso ar kitu Laisv. Europos radio, jau ir Lietuvoje sistemingai plečiama radiofikacija. Šiais metais numatoma radiofikuoti dar visą ellę rajonu kolūkiu, kad tuo būdu asmeniniai aparatai „pasidarytu nebereikalingi".

* **Petrozavodske ivyko** tarp 6 sovietiniu valstybiu čiuožimo varžybos, kurias laiméjo karelai - suomiai. Sov. Lietuvos komanda atsidūré 5-toj vietoj. Kauno radio sausio 13 d. praneśimu, Leningrade ivyko visos Sov. Sąjungos „Spartako" komandu krepšinio turnyras kuriame pirmąją vietą iś visu komandu laiméjo Kauno „Spartako" komanda santykiu 49:43. Per Vilniaus radio sektinais sporto meisteriais sausio 12 d. nurodyti: dalyvavę olimpinėje rinktinėje krepšininkas Stonkus iś Telšiu, disko meisteris V. Mikėnas, ledo rutulio „Spartako" komandos kapitonas Vyt. Antaninas ir kiti.

* **„Rambyno" kolūkio** laikraščio redaktorius droigas Joffe buvo smarkiai užsipultas už netinkamą laikraščio reikalu tvarkymą. Dabar greičiausiai visiems „Jofféms" teks iś pareigu pasišalinti.

---

* **Kun. George Bisonette**, amerikietis, pagaliau gavo leidimą ivažiuoti i Rusiją. Jis Maskvoje dirbs pastoracini darbą diplomatu tarpe. Tai bus vienintelis kataliku kunigas. Jis užims vietą kun. A. Brassard, kuri komunistai iśprašė iśvažiuoti iś Maskvos prieš kelis metus.

PER KOVĄ LAIMĖSIM

Bet keno parodytas ryžtas žavi kitus. Taip yra sporte, teatre, politikoje, kovose už laisvę. 1918 m. vasario 16 d. Lietuviu Taryba Vilniuje, nors okupantu prislėgta, nepaisydama pavojaus sau paćiai, ryžosi visam pasauliui paskelbti tvirtą Tautos nusistatymą nutraukti svetimuju prievarta mums užmestus vergijos saitus.

Svetimieji ilgai nenorėjo mums pripažinti teisės laisvai gyventi ir savarankiškai tvarkytis. Slaviškoji propaganda per dešimtmećius garsiai rėkė apie mūsu „laidotuves", — nėra Lietuvos, o yra tik tikroji rusu žemė, šiaurės vakaru kraštas. Nėra Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos, o yra tik sujungtoji Rzeczpospolita — šiaurės rytu vaivadijos. Kaimynai net ginklu puolė lietuvius, ir buva mažai vilties juos nugaléti. Bet jaunimas, gausiai savanoriais stojęs prie ginklo, gynė okupantu nuteriotą savo Tėvu Žemę. Beginklis, tinkamai nepasiruošęs, dažnai basas ir alkanas, bet ryžtingas ir drąsus, Basanavičiaus ir Maironio išsilaisvinimo dvasios kupinas, visus puolimus atrėmė ir priešą nugalėjo.

Santarvininku nesąmoningos diplomatijos lietuviai buvo sustabdyti savo pergalės metu. Klusnūs kilniai Europos tautu taikaus sugyvenimo idėjai, kaimynui klastingai užpuolus, lietuviai laikinai nustojo savo sostinės, žilą praeiti bylojančios Gedimino pilies. Bet ranku nenuleido ir tvarkėsi nepriklausomai.

Nepriklausomybės laikais per toki nuostabiai trumpą laiką Lietuva išugdė gausius šviesuomenės pulkus, pasauliui irodžiusius, kad mūsu Tėvynė yra gyva ir sugeba daugeli dalyku geriau už kitus tvarkyti. Mūsu eksporto kokybė buvo lygi senajai Danijai, o mūsu žemės reforma buvo pavyzdys kitiems Europos kraštams. Tačiau Lietuvos litas yra geriausias mūsu sugebėjimu irodymas. Pasaulinės krizės (1929—1935 m.) metu tik septynios valstybės istengė savo piniga išlaikyti pastovu. Lietuva kaip tik buvo tame skaičiuje. Litas, kitu pinigu tarpe tik ką gimęs kūdikis, igijo didelę vertę, nors mes neturėjome nei aukso kasyklu, nei svetimu pinigu atsargos savo krašte, nei didžiosios pramonės, o vien tik darbu ir prakaitu paremtą ekonominio gyvenimo organizuotumą.

Antrojo karo metu santūrūs lietuviai, taikiai sugrįžę savo senojon sostinėn, ramiai ir be jokio keršto bei teroro tvarkėsi. Už tai patys nuo žiauriojo okupanto nukentėjo, bet kartu laimėjo laisvojo pasaulio opinijos palankumą savo laisvę ir toliau ginti bei savame krašte laisvai tvarkytis. Dėlto mūsu padėtis daugeliu atveju šiuo metu yra geresnė, negu tai buvo 1918 m. Tačiau ir šiuo metu vėl esame reikalingi ryžtingu žmoniu, senu ir jaunu, savo gyvybę pasiryžusiu paaukoti Tėvynės išlaisvinimo darbe.

Kai ateis sprendžiamoji valanda, vilties kupini, Vyties vedami seni ir jauni turėsim sušukti: „I kovą žemaičiai, i kovą aukštaičiai, i kovą visa Lietuva. Kai stosim vieningi, laimėsim galingi, laisvi!"

T. DAUKANTAS

TRUMPAI

* **Klaipėdos krašto sugrįžimo** prie Lietuvos 30 metu sukaktis buvo minima sausio 15 d. Tos dienos išvakarėse Informacijos Tarnybos valdytojas M. Gelžinis pasaké per Amerikos Balsą i kraštą kalbą. Mažosios Lietuvos Draugijos bičiuliai Amerikoje, Kanadoje ir Australijoje tai pat minėjo šią sukakti. Paryžiuje sausio 11 d. ją paminėjo Lietuviu Šalpos Draugija Prancūzijoje. Paskaitą skaité gen. št. pulk. Lanskoronskis, kuris šiomis dienomis atšventė 60m. sukakti. Čikagoj per „Margučio" radiją Mažosios Lietuvos veikėjas E. Nauburas suruošė platesnę radijo valandėlę. Po paskaitos ir mažlietuviu melodiju plačioji visuomené taip pat išgirdo ir Vydūno balsą. Jis savo prakalbą buvo ikalbėjęs i plokšteles. Platesnis minėjimas visuomenei ruošiamas sausio 25 d.

* **Sausio 22 d. sueina 82 metai** prancūzu veikėjui Henry de Chambon, dideliam lietuviu bičiuliui. Jis yra parašęs apie Lietuvą visą eilę straipsniu ir šias knygas: 1) „Lietuva taikos konferencijos metu", 2) „Modernioji Lietuva", 3) „Europinės problemos", 4) „Baltu tautu tragedija". Jo straipsniai buvo daugiausia spasdinami prancūzu „Revue Parlamentaire", kurio jis buvo steigėjas ir direktorius. Visą gyvenimą dirbęs Lietuvos bylai, savo laiške, rašytame Lietuvos atstovui Paryžiuje Dr. S. A. Bačkiui, apgailestavo, kad jau nebegalės pamatyti Laisvos Lietuvos, kurioje yra buvęs 2 kartus. Gautomis žiniomis, jo sveikata labai menka, jis nebesitiki, kad bepagytu. Šiuo metu gyvena prie Tulūzos.

* **1952 m. gruodžio 18—19 d. d.** Paryžiuje ivyko Tarptautinio Komiteto Krikščioniškajai Kultūrai ginti posėdžiai. Dalyvavo Prancūzijos, Belgijos, Vokietijos, Olandijos, Šveicarijos, Ispanijos, Graikijos, Lietuvos, Latvijos, Lenkijos ir Vengrijos atstovai. Lietuvai atstovavo Dr. S. Bačkis. Posėdžiuose buvo susipažinta su ivairiu kraštu tautiniu šio komiteto sekciju veikla ir buvo aptarta, kaip geriau kovoti prieš indeferentizmo ir neutralumo dvasią, besireiškiančią ivairiuose kraštuose komunistinės ekspansijos akivaizdoj. Šiam Komitetui pirmininkauja belgas Paul Van Zeeland.

* **Paryžiaus mokslo istaigose** skaitomos paskaitos apie Pabaltijo valstybes. Š. m. sausio 7 d. Institut International d'Etudes et de Recherches Diplomatiques surengė paskaitą apie „l'Experience sovietique des etats baltes", kurią skaité K. R. Pusta, buvęs Estijos užs. reik. ministeris. Šiam Institutui pirmininkauja prof. G. de Lapradelle. Š. m. sausio 13 d. prof. Henri de Monfort, buvęs Prancūzu-Baltu Komiteto generalinis sekretorius, pradėjo ciklą paskaitu apie Pabaltijo Valstybes ir Lenkiją. Paryžiaus Kataliku Institute (Institut Catholique). Pirmoji paskaita pavadinta „Les Peuples Baltes devant la catastrophe".

* **Tarptautinės Diplomatinės Akademijos** pragymu min. E. Turauskas išvyko i Madridą rūpintis ten ikurti tos Akademijos skyriu. Kartu su juo išvyko ir p. Elena Turauskiené. Madride jie išbus apie ménesi laiko. Paryžiuje ivyko Europos Federalistu Sąjungos centro komiteto posėdžiai. Lietuviu Federalistu Sąjungai atstovavo jos pirmininkas min. E. Turauskas.

* **Itakinga Vokietijoje Taikos ir Laisvės Sąjunga** (Volksbund für Frieden und Freiheit) sausio 25 d. Stuttgarte sušauké susirinkimą, i kuri taip pat pakvieté Informacinės Tarnybos Valdytoją. Jame, be ivairiu pranešimu, buv. Estitjos valstybės prezidentas Dr. Maee skaitys paskaitą tema „Vakarai likiminėje kryžkelėj" ir Berlyno laisvojo un-to prof. Koehleris „Dvasinio centro būtinumas".

* **Pereitais metais gruodžio 23 d.** suėjo 25 m. nuo poeto ir visuomenininko kun. M. Gustaičio mirties. Kun dr. M. Gustaitis buvo gimęs 1870 m. vasario 27 d., miré 1927 m. Yra parašęs keleta poezijos knygu ir visuomeninio pobūdžio veikalu, ilgą laiką vadovavęs „Žiburio" draugijai, dirbęs pedagogini darbą bei ėjęs direktoriaus pareigas Lietuvos gimnazijose.

* **Bruno Vešota** (Ve Sota), Chicagos lietuvis, vaidina filmose Hollywoode. Jis dirba, kaip aktorius, dviejose bendrovėse: Warners Brothers ir J. J. Parker. Be to, jis yra gabus karikatūristas ir nemaža jo karikatūru tilpo „Pelėdoje".

Dail. José Vela Zanetti dekoruoja Jung. Tautu taikos rūmu sieną

KAIP PARENGIAMI SOVIETINIAI AGENTAI

Vokiečiu spaudoje pasirodė informaciju apie sovietu valdomo Berlyno daly veikiančią mokyklą, kurioje vokietaitės paruošiamos žvalgybos uždaviniams. Šioje mokykloje moko visa eilė iš Maskvos atvykusiu specialistu, taip pat dvi anglės komunistės, kuriu uždavinys būsimas agentes supažindinti su anglu vyru silpnybėmis, kad jas žinodamos, lengviau galėtu iš ju išgauti reikiamas paslaptis.

Kalbamon mokyklon parenkamos vokietaitės komunistės. Pirmoje vietoje žiūrima, kad kandidatė mokyklon būtu gražì, mokėtu svetimu kalbu. Be žvalgybos paslapčiu, kursantės išmokomos kurio nors amato. Vienos igyja padavėju, pyač naktiniu restoranu, specialybę, kitos biuru tarnautoju, pradedant mašininkėmis, vertėjomis, sąskaitininkėmis. Taip pat nemaža būsimu agenčiu paruošiama darbui viešbučiuose. Nustatytą kursą baigusios agentės išsiunčiamos patikėtiems uždaviniams. Dalis i vakarinius Berlyno sektorius jieškoti darbo. Čia jos, pagal specialybę gavusios darbo, turi geras sąlygas išgauti reikiamu žiniu. Kitos filtruojamos i Europos vakarus.

Be šiu kursu, Maskva turi isteigusi eilę kursu ir kitose šalyse. Dalis tu kursu bei agentiniu mokyklu yra vietinio pobūdžio, kuriose teruošiami agentai dirbti savame krašte. Plačiau žinomos mokyklos yra Latvijoje ir Pragoje (Čekoslovakijoje). Šias mokyklas baigusieji daugiausiai siunčiami i dar laisvas esančias Vakaru Europos valstybes, pradedant Švedija, Norvegija, Danija, Prancūzija, Vokietija ir pn. Latvijos ir Pragos mokyklas baigusiu agentu savo laiku buvo bandžiusiu isibrauti i pabaltiečiu pabėgėliu stovyklas Vokietijoje.

Centriné sovietu agentu mokykla yra Maskvoje. Ją pereina ivairiu šaliu komunistu patikėtiniai, kad vėliau igytas žinias panaudotu akcijai prieš laisvąji pasauli.

JAV senato viena pakomisė neseniai paskelbė, jog šiuo metu Sovietu Sąjunga turi paruošus ivairiomis kalbomis kalbančiu 1.400.000 propagandistu, dirbančiu prieš laisvąji pasauli. Kuone visi jie yra perėję specialias propagandos bei agentūros mokyklas. Minėto skaičiaus 325.000 asmenu sovietai yra paruošę specialiems uždaviniams. Sovietu varomas prieš laisvąji pasauli propagandinis darbas galima isivaizduoti iš išlaidu. 1950 metais Maskva užsieninei propagandai išleido 1409 milijonus doleriu. (Tr.).

BUVE RUSIJOS PRALAIMĖJIMAI

Rašo gen. leit. **TEODORAS DAUKANTAS**

Rusu sakoma, o kitu kartojama: Rusija yra nenugalima. Antrame 19 šimtmečio ketvirtyje caru Rusija buvo savo galybės viršūnėje. Napoleonas buvo nugalėtas. Berlynas ir Paryžius pažino „Europos išlaisvintoją" (nuo Napoleono) maskoli — kareivi ir kazokus. Austrijos sostinėje Vienoje Aleksandras I, su savo gausiais palydovais tvarkydamas Europą garsiajame kongrese, atplėšė nuo savo sąjungininku prūsu likusią Lietuvos dali — Suvalkiją — ir bemaž visą Lenkiją, palikdamas tik Poznanę ir Torną Prūsijai, o Galiciją Austrijai. Jo ipėdinis Nikalojus I, numalšinęs „dekabristu" sukilimą Peterburge, ivėlęs anglus i karą su turkais, kartu su britais ties Navarinu sunaikino osmanu laivyną.

Graikija buvo išlaisvinta. Mat, caras buvo Turkijos padalinimo sumanytojas. Nugalėtasis sultonas rusu laivams pripažino išimtinę teisę plaukioti Bosforo - Dardaneliu sąsiauriais. Rusams pavyko bet kam svetimam uždaryti Juodąją jūrą. Palestinoje rusai gavo išimtinę teisę rūpintis stačiatikiais, kitaip sakant, kištis i turku reikalus arabu žemėje, jei to panorės. Kaukazo užkariavimas jau artėjo prie galo. Kaspijos jūra buvo paversta „rusu ežeru". Nikalojus I, kruvinai numalšinęs Varšuvos sukilimą, sumindžiojo Lenkijos konstituciją, karaliją pavertęs „Pavislio šalimi". Austrijos imperatoriaus pakviestas, nugalėjo vengrus. Už visus savo žygius buvo pramintas Europos žandaru. Gal tada tokioj padėty Nikalojus I jautėsi saugesnis, kaip dabar Stalinas? Tiesa, dėl anuometiniu rusu „molotovu" nesugebėjimu rusu prestyžas kiek nukentėjo 1848-41 m. Londone vykusioje Artimuju Rytu reikalu konferencijoje. „Klastingojo" Albiono (Anglijos) pastangomis buvo panaikintos rusu teisės, igytos po Inkiar-Iskelesio Turkijos kapituliacijos. Kiti gavo tokias pat teises, kaip ir rusai, plaukioti sąsiauriais, Osmanu imperija, patyrusi Europos susidomėjimą jos saugumu, vėl pasipurté prieš Maskvos caro galybę.

Pirmiausiai iškilo stačiatikiu reikalai Palestinoje. „Reikėtu pavyzdingai Turkiją nubausti ir panaikinti Londono blogą ispūdi" — nutarė caras. Nepaskelbęs karo, iš savo senelės Katarinos II isteigtosios bazės Sevastopolio jis pasiunčia eskadrą laivu per Juodąją jūrą i turku Sinopą Mažojoj Azijoj. Staiga užpulti silpni turku laivai sudeginami. Caro valstybėje suskamba pergalės šauksmas ir patranku salvės sugaudžia nugalėtojui. Pasidaro laisvas kelias jūromis i Konstantinopoli, nuo Jono III (15 šmt.) laiku Maskvos svajonę. Bus proga vėl vainikuotis šv. Sofijos katedroje, nešant priešams baimę. Bet...

Vakarai taip ilgai žiūrėję pro pirštus i rusu imperializmą, vien protesto notas rašydami (pvz.dėl Lenkijos padalinimo), ši karta susipranta. Prasideda kolektyvinis žygis (kaip dabar Korėjoje) prieš rusus. Prancūzu Napoleonas III,dar nepamiršęs motinu skausmo dėl žuvusiu savo sūnu Rusijos sniegynuose Napoleono I laikais, užsidega neapykanta. Prie prancūzu prisideda Savojos Italija, norėdama išnaudoti progą suvienyti savo žemes, kai „didieji" bus užimti svarbesniais reikalais. Jos didžiausi priešai Habsburgai Austrijoje ketina būti neutralūs. Britai aiškiai dedasi prie žygio. Italams jie jau nuo seno buvo palankūs.

Po Navarino laiku jau praėjo 25 metai, ir Europai rūpėjo toks rusu pasistūmėjimas turku ir persu kryptimi, be to, dar ir prie Indijos bei Japonijos (panašiai dabar susirūpino Amerika). Sąjungininkai pasiunčia laivu eskadras i Baltijos jūrą prie Suomijos, i Ramuji vandenyną prie Kamčatkos ir i konflikto židini Juodąją jūrą. Pastaroji eskadra buvo lydima transportiniu laivu, gabenusiu kariuomenę išlaipinti Kryme. Todėl ir tas karas yra vadinamas Krymo karu.

Sąjungininkai neskyré gabesniuju karo vadu. Iš ju tik prancūzas Makmahonas po 16 metu neigiamai pagarsėjo prancūzu-prūsu kare, pasidavęs su visa kariuomene prie Sedano. O kitu net vardai užmiršti, nors Rusija Krymo karą ir pralaimėjo. Vakarai turėjo gabiu politiku ir kariavo prieš Rusiją teisingu būdu, o nežygiavo per Rusijos plotus i Maskvą. Rusija buvo puolama keliose patogiose vietose. Kamčatka ir Krymas yra pusiasaliai, vakariečiu sugriauta Bomarzundo tvirtové yra Aolando salose. Sevastopolis buvo užimtas po 11 ménesiu apgulimo. Rusu laivynas, turku Sinopo nugalėtojas, pats pasiskandino, nenorėdamas priešo laivams leisti iplaukti i uostą.

Caras, visu nepasisekimu parblokštas ir neišmanydamas, kur ir kaip gintis, savo gyvenimą užbaigė karo metu. Rusu transportas ir tiekimas visą laiką šlubavo, panašiai, kaip ir 1941-45 m. kare. Keliu buvo mažai ir tie patys blogi. Ginklu trūko ir ju nebuvo galima gauti (nebuvo amerikiečiu Lend-Lease). Ligos daugiau kaip priešas kirto caro karius. Visuomené pradėjo bruzdėti.

Aleksandras II, naujasis caras, pasidavė. Sąjungininkai su juo mieliau kalbėjosi, nes ne jis buvo karą pradėjęs. Bet taika, Rusijos pažeminimui, buvo pasirašyta Paryžiuje, kur prieš 37 metus Aleksandras I prancūzams diktavo savo sąlygas. Taikos sutartimi Rusija nustojo teisės laikyti laivyną Juodojoje jūroje, jai buvo uždaryti sąsiauriai, ji isipareigojo padaryti neutralu Aolando salyną. Apie Turkijos padalinimą nebuvo jokios kalbos. Visuomenės nuraminimui Rusijoje imtasi plačiu reformu: panaikinta baudžiava, valstiečiams išdalinta žemiu, ivesti vieši teismai. Ko nepasieké Napoleono I talentas, padaré tai vidutiniu gabumu generolai, pritaikę karui su Rusija teisingas ir tinkamas priemones. Rusijos milžiniški atstumai pasirodė su visomis neigiamybėmis patiems rusams, kurie buvo priversti ginti visus savo pasienius. Fronto „nuo jūru iki jūru" nebuvo. Atsirado eibės silpnu ir lengvai pažeidžiamu vietu.

Kad tai nėra koks atsitiktinumas, imkim dar pavyzdi. Po 50 metu Rusijos laivynas vėl išaugo. Jis pasidaré trečiasis laivynas pasaulyje, atsistojęs šalia Anglijos ir Prancūzijos. Kinijoj numalšinus „kulokus" — didžiuosius bokserius, rusai pasinaudojo proga atplėšti nuo japonu Kvantungo pusiasali su Port-Arturo tvirtove. Iš Kinijos atémė Mandžūriją. Vokiečiu kaizeris Wilhelmas II sveikino rusu Nikaloju II, kaip Pacifiko admirolą. Caro dvarišiai norėjo iš Japonijos pagrobti dar ir Šiaurės Koréją, taip pat reikalavo Yalu upės pakrančiu mišku koncesiju (dabar Stalinas nori paimti iki 38 paralelės).

Japonai greitai reagavo. Puolė iš ju atimtą Port-Arturo uostą ir pasiunté kariuomenę prie Yalu upės. Rusu diduomené džiaugėsi: „Dabar makakus („bezdžiones", taip jie vadino japonus) kepurėmis užmėtysim". Bet ivyko kitaip. Japonai 1904 m. sunaikino pirmąją laivu eskadrą rytuose. Rusams visur pradėjo vaidentis japonu laivai. Antroji eskadra, plaukdama iš Baltijos jūros i Šiaurės jūrą, nakti žuklavimo seklumoje pamaté žveju laivus ir mané tai esant japonu torpedinius laivus. Pradėjo šaudyti, bet nukentėjo ne tik žveju, bet ir pačiu rusu laivai. Visas pasaulis buvo nustebintas šiuo mūšiu.

Po 8 mėn. apgulimo, lapkričio ménesi Port-Arturas pasidavė 1905 m. gegužės mėn., antrajai eskadrai nuplaukus prie Cusimos salos netoli Japonijos, ji japonu buvo sunaikinta. Su ja žuvo 10 tūkstančiu jūrininku. Keliolika laivu pasidavė. Japonu laivai visi išsilaiké, o žmoniu nuostoliai sieké tik kelias dešimtis. Priešas buvo toli. Tikrosios imperijos žemės dar buvo nepaliestos, bet Rusija susmuko. Rusams neliko nieko kito, kaip paprašyti taikos. Derybos ėjo Washingtone. Japonijai buvo grąžintas Kvantungas su Port-Arturu, atiduota pusė Sachalino ir visas Karibu salynas. Karas tikrai buvo pralaimėtas.

Tuo pat metu, dar karui nepasibaigus, nuo Vladivostoko iki Lodzės sužaibavo revoliucija. Rusija gavo pirmąji parlamentą, lietuviai atgavo spaudos laisvę ir Vilniuje savarankiškai sušauké Didiji Seimą. Nerimavo ir kitos tautos. Pirmą kartą tada pasirodė bolševikai (dabar galėtu pasirodyti antibolševikai!).

Žymiai silpnesni japonai (ju laivynas buvo tik ašturtasis pasauly!) rusus nugalėjo. Kitaip buvo 1941-45 m. Vokiečiai nepaisė geografijos, klimato ir teisingo prieš Rusiją kariavimo būdo. Paskutinis karas nenuneigia, bet kaip tik patvirtina Krymo kare panaudoto kariavimo būdo teisingumą.

NAUJIENA

einantiems prie Šv. Komunijos

Šiu metu sausio 6 d. šv. Tėvas Pijus XII išleido labai svarbu apaštalini nuostatą „CHRISTUS DOMINUS“ kuriame žymiai palengvina pasninką einantiems prie Šv. Komunijos. Atsižvelgdamas į pasikeitusias gyvenimo sąlygas, kada daug kur darbininkai turi dirbti pamainomis fabrikuose ir šeimu motinos negali išeiti į bažnyčią pirma neatlikusios ilgu ruošos darbu, Pijus XII įvedė sekančius palengvinimus, liečiančius pasninką prieš šv. Komuniją:

1. Pasninkas prieš šv. Komuniją, kaip ir anksčiau, prasideda 12 val. nakties. Norintieji priimti šv. Komuniją, nuo vidurnakčio turi griežtai susilaikyti nuo bet kokio valgio ir gėrimo.

2. Panaikinamas draudimas gerti vandeni. Nuo šiol įvedamas désnė, kad VANDUO NELAUŽO PASNINKO. Ir po 12 valandos nakties iki pat priimant šv. Komuniją kiekvienas gali gerti gryno vandens tiek, kiek tik nori, ir tiek kartu, kiek kartu nori.

3. Ligoniai, gavę savo nuodėmklausio pritarimą (per išpažinti arba šiaip bet kuriuo metu), gali gerti ne tik vandeni, bet ir bet koki kitą gėrimą (išskyrus alkoholini) ir priimti bet kokius gydytojo pripažintus vaistus (nebútinai skystus) VIENA VALANDA PRIEŠ PRIIMANT SV. KOMUNIJĄ. Tas pat galioja ir sergantiems kunigams, norintiems laikyti šv. Mišias. Ligoniais čia su prantami tokie, kurie kuo nors serga, bet nebútinai turi guléti lovoje. Vaistais negali búti suprantami gydytojo nustatytas dietos maistas ar ivairús stiprinantys ar kondensuoti produktai.

4. Kas yra leidžiama ligoniams, lygiai tas pat leidžiama ir SUNKIAI DIRBANTIEMS PRIEŠ SV. KOMUNIJOS PRIĖMIMA: naktinėj pamainoj dirbantiems darbininkams, panaktiniams (nakties sargams), nakti budinčioms slaugėms, transporto ar viešojo susisiekimo darbininkams, nėščioms, šeimos motinoms, kurios prieš eidamos į bažnyčią turi atlikti varginančius ruošos darbus ir pan. Tas pat tinka ir tiems, kurie tik po 9 valandos ryto gali priimti šv. Komuniją, arba ivairiu mokyklu mokiniams, kurie eidami į savo mokyklą pakeliui nori priimti šv. Komuniją ir jau nespėja grįžti prieš pamokas namo pavalgyti pusryčiu. Tas pat tinka ir tiems, kurie kad ir anksčiau gali priimti šv. Komuniją, bet turi eiti pésti į bažnyčią apie 2 kilometrus kelio (20 kvadru) arba važiuoti apie pusvalandi laiko. Visi, kurie yra suminėti 3 ir 4 nr., viena valanda prieš priimdami šv. Komuniją, su kunigo pritarimu, gali gerti bet koki gėrimą (pieną, saldytą arbatą, kava, matę, bealkoholinę vaisiu sunką ir pan. gėrimus). Draudžiami tik alkoholiniai gėrimai (alus, vynas, likeriai).

5. Vyskupai, pagal reikalą, gali duoti leidimą laikyti šv. MIŠIAS PO PIETU, tik ne anksčiau kaip 16 val. Popietinės šv. Mišios ypačiai yra skiriamos tiems, kurie ar dėl darbo, ar dėl kitu priežasčiu negali iškyaustyti sv. Mišiu prieš pietus. Visi, kas tik nori, gali popietiniu šv. Mišiu metu (arba betarpiškai prieš jas arba po ju) priimti šv. Komuniją. Norintieji popietiniu mišiu metu priimti šv. Komuniją, turi tris valandas prieš šv. Komuniją susilaikyti nuo bet kokiu kitu gėrimu, išskyrus gryną vandeni. Tris valandas prieš popietinę šv. Komuniją dar galima vartoti alkoholiniai prie valgio vartojami gėrimai (pvz. vynas ir alus), bet negalima vartoti jokiu stipresniu alkoholiniu gėrimu (pvz. degtinės, likeriu ir pan.) Véliau kaip 3 valandos prieš priimant popietinę šv. Komuniją jokiu alkoholiniu gėrimu (taigi né vyno su alum) vartoti negalima. Reikia tačiau isidėméti, kad kas ryte jau priėmė šv. Komuniją, tas jos popietiniu šv. Mišiu metu antru kart priimti negali.

Visi šitie palengvinimai yra ivesti tam, kad kiekvienas, nežiūrint kokiose sąlygose begyventu, galėtu atlikti savo krikščioniską pareigą išklausyti šv. mišiu nustatytomis dienomis ir priimti Švč. Sakramentą taip kaip anksčiau buvo reikalaujama, tas tepasninkauja: Dievas jam atlygins už kiekvieną laisvą auką. Tačiau nuo dabar jau niekas negalės teisintis, kad dėl negaléjimo išlaikyti eucharistini pasninką neinąs prie šv. Komunijos. P. B.

NAUJA BAŽNYČIA ROSARIO MIESTE

Jau kuris laikas, kai Rosario lietuviu bažnyčios planai atiduoti statytojams, kad jie maždaug pasakytu, kiek jos statyba galėtu kainuoti. Sausio 22 d. po ilgo darbo ir studiju visas tas darbas, vadovaujamas kun. J. J. Jakaičio M.I.C., buvo užbaigtas. Po visu varžytiniu buvo nutarta bažnyčios ir namo statybos darbus pavesti garsiajai Micheletti statybos bendrovei, kuri turi daugelio metu praktiką, statydama Rosario vyskupijos bažnyčias ir šiaip didžiulius namus miestuose.

SUTARTIS BUVO PASIRAŠYTA SAUSIO 26 d., dalyvaujant Kunigams Marijonams ir bendrovės vadovams. Kadangi Micheletti bendrovė neseniai užbaigė vieną didelę statybą, tai tuojau pradės darbus lietuviškoje žemėje: avenida Lucero puséje, tarp Paraguay ir Tupungato gatviu. Statyba kainuos vieną milijoną du šimtus túkstančiu pesu.

Rosario lietuviu svajonė, Dievui leidžiant, virsta tikrove. Bažnyčia bus vienos navos ir šiek tiek mažesnė už Avellanedos Aušros Vartu šventovę. Rosario parapijos globėju bus Šventasis Kazimieras. Prie didžiojo altoriaus bus gražì šio šventojo Globėjo statula. Virš bažnyčios duru taip pat numatoma padaryti to pat šventojo bareljefą. Planai buvo daromi virš triju mėn., bet užtat yra numatytos visos smulkmenos. Patogi ir gražì bus antroji lietuviu bažnyčia Argentinoje. Šalia bažnyčios bus parapijos namas su raštinėmis ir sale choro repeticijoms, susirinkimams, parengimams, vakarienėms ir kt.

Šis Kunigu Marijonu užsimojimas pareikalaus milžiniško pastangu ir daug energijos, kol darbas bus sėkmingai baigtas. Dabar, kaip jau minėta, prasideda statybos darbai. Statybos Fondo kasoje šiek tiek jau yra, bet tai tik gera pradžia. Kaip greitai pavyks visus darbus užbaigti, priklausys labai daug nuo lietuviškosios visuomenės paramos. Visuomenė prašoma pirmoj vietoj tą dideli darba paremti gera auka, o paskiau, kas gali, SKOLINTI KUNIGAMS MARIJONAMS savo banke laikomas santaupas, kurios sudarys reikalingas sumas. Kas gali skolinti be nuošimčiu, tie padarys kartu ir auką, o kas norės, bus galima ir dėl nuošimčiu susitarti su Rosario Kunigais Marijonais. Tos sumos, kurios, gulėdamos banke, mažai naudos teduoda, gali pagreitinti savos bažnyčios statybą ir patiems jokiu nuostoliu nepadarys.

Rosario lietuviu kolonija yra maža, o darbas didelis, todėl tikimasi, kad ir kitu koloniju musu tautiečiai savo aukomis ir paskolomis prie to milžiniško ir neikainojamos vertės darbo prisidės.

Kyla antroji Argentinos lietuviu bažnyčia, todėl, lietuviai, į darbą padėti ją iškelti! Kazys Adna

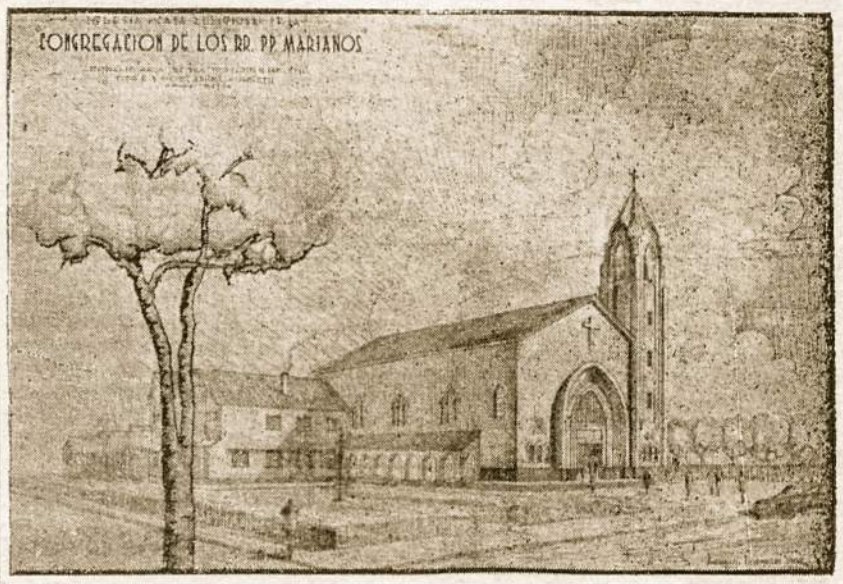

Būsimoji Šv. Kazimiero lietuviu bažnyčia, Rosario, Argentina

* **Lietuviškos dvasios** anglu kalba leidžiamas žurnalas „The Marian“ neseniai atšventė savo 5 metu sukakti. Per tą laiką šis žurnalas yra davęs 43 į anglu kalbą išverstas lietuviu rašytoju veles, kuriu dali išleido atskiru leidiniu „The Marian Reader“. Žurnalas leidžiamas gerame popieryje, lietuviu dailininku iliustruotas ir platinamas daugiausiai nemokančiu lietuviu kalbos tarpe. Tai didelis pasitarnavimas lietuviu kultúros populiarinimui angliškai kalbančiu tarpe. „The Marian“ leidžia Amerikos TT. Marijonai, sėkmingai redaguoja kun. P. Činikas M.I.C.

* **Lietuviu kunigu** JAV-bėse yra šiuo metu 653, Anglijoje 5, Argentinoje 11, Australijoje 10, Austrijoje 3, Belgijoje 3, Brazilijoje 5, Čiléje 6, Ekvadoriuje 1, Indijoje 2, Ispanijoje 3, Italijoje 20, Japonijoje 2, Kanadoje 24, Kinijoje 1, Kolumbijoje 7, Meksikoje 1, Peru 2, Portugalijoje 3, Prancūzijoje 3, Šveicarijoje 2, Urugvajuje 3, Vatikane 1, Venecueloje 2, Vokietijoje 7. Iš viso lietuviu kunigu už Lietuvos ribu yra apie 746.

* **Dr. J. Prunskis,** dienraščio „Draugo“ redaktorius, yra priimtas į Gyvuju Kataliku Autoriu Galeriją. Tai viena iš didžiuju JAV-bėse suorganizuotu kataliku rašytoju organizaciju, žinomu visame pasaulyje.

* **JAV-bėse lietuviai** leidžia 57 laikraščius. Visa eilė ju yra specialús ar profesiniai, kaip „Karys“, „Technikos Žodis“, „Knygu lentyna“ ir kt. Lietuviu kataliku ideologijos tarnyboje yra 23 laikraščiai, neskaitant daugybės ivairiu parapijiniu leidžiamu laikraštėliu.

NELĖ MAZALAITĖ

NESIBAIGIANTI LEGENDA

IŠTRAUKA IŠ KNYGOS „GINTARINIAI VARTAI“

Vieną pavakari dangaus prieangyje pasigirdo didelis triukšmas, kuris išgąsdino šventuosius, susirinkusius pirmoje saléje. Jeigu jús paklaustumėt, kodėl jie susibúrė viduje, kada gražiausia pasižiūrėti, kaip atbula iš žemės traukiasi saulė — turit žinoti, kad jie stovėjo čia ir žiūrėjo į sieną.

Ir kodėl buvo taip? — Visiškai neseniai atkeliavo dangun vienas dailininkas, ir toks darbštus, kad né čia jis negaléjo nustygti be darbo, ir užtat jam leido vieną sieną, kuri neseniai buvo perdažyta, puošti pagal norą.

O, kaip jis grožėjosi gausumu spalvu, kurias jis galėjo naudoti! Jis nuolat stvėrési už galvos iš nuostabos, ir jo plaukai mirgėjo, kaip vaivorykšté, kol pagaliau jis ryžosi pasiimti teptuką. Tada jis truputi pagalvojo ir pradėjo vedžioti dažus ir savo vaizduotę. Ir štai dabar vienas kitas praeidamas pastebėjo, ir grįždamas saké kitam — ir taip susirinko búrelis, ir visi žiūrėjo, kaip šviesioje dangaus sienoje pradėjo augti žalios eglės, vienas antras beržas, prižėlė vejos, ir pro tą augmeniją nusruveno upelis, švintantis, kaip angelo sparnas. I medžius dailininkas ileido keletą paukščiu, šiaip sau, nerúpestingai, kad nelabai ir galėtum pažinti, kokie paukščiai ten buvo. Viską jis daré paskubomis, rodos, jis kažkur léké, iki pradėjo tapyti namą.

O čia šventieji émė traukyti pečius ir kraipyti galvas — trobelė buvo tokia menka ir beveik pakrypusi, ir stogas šiaudinis, ir net samanos kyšojo iš jo — tačiau dailininkas negaléjo atsiplėšti nuo savo ranku darbo, jis žiūrėjo pats atsitraukdamas ir prieidamas, ir atrodė labai patenkintas. Ir kai namo durys pasiliko atviros, jis tarytum lauké, kad kažkas išeis pro jas. Paskui jis, visdelto, žengė tolyn, ir ant sienos pasirodė danguje neregėti dalykai: kieme buvo paliktas vežimas, ir pašiūréje stovėjo atremtas gréblys, ir čia kažkur béginėjo namu sargas šuo.

— Keista, — prataré vienas šventasis. — Ar tai yra gražu?

Ir kaip tik šitą akimirką pasigirdo triukšmas, kuri minėjome pradžioje, ir savaime suprantama, buvo pravertos salės durys ir kažkuris žvilgterėjo, kas ten dedasi. O dėjosi štai kas: mirtis vilko su savimi žmogu, kuris taip spyrési ir tampési, jog senoji giltiné buvo išprakaitavusi visais kaulais — ji net užsidengė kaktą, kad nebútu regėti jos bejėgiškumas ir kad neišgąsdintu savo klaikiu pavidalu dangaus gyventoju. — Ach, ne, jie jau seniai buvo nustoję šitos žmogiškosios baimės, užtat jie ir nežiūrėjo į giltinę, jie tik stebėjo žmogu, kuris ėjo tempiamas, ir stvėrési už kiekvieno daikto, jis jau buvo nutraukęs vienos kometos uodegą ir pastúmęs dideli sniego debesi. Ir iš paskos, — maté šventieji, — neperžengdamas dangaus slenksčio, cimbino velniukas, ir tai jis pirmasis paleido savo liežuvi:

— Atiduok ji man, ir bus tvarka.

— Ne, — pasaké giltiné, — tu žinai, kad jis nepriklauso tau, atstok. Vienintelis jo nusikaltimas, kad jis nenoréjo mirti.

— O, niekas, kol gyvas, nenori mirti, — nuolaidžiai pasaké šventasis Pranciškus.

— Aš žinau, — nusilenké mirtis, — aš žinau, kaip tu myléjai visa, kas yra gyva, bet mane tu taipgi vadinai seserimi. Tačiau šitas nepasiduoda man net búdamas negyvas, o to aš nesu patyrusi, nors esu jaunesné tik už músu Visagali Viešpati. Pagalvokit, jo kúnas eina net ligi pat čia, ir aš negaliu jo nusikratyti.

— Negirdėta! — sušuko vienas, ir kiti pasaké: — Nežinoma!

— Aš negaliu mirti, — atkakliai taré žmogus, — nejaugi jús nežinote, kad aš negaliu mirti?

— O, taip, — pasaké šventasis Pranciškus, — tu esi labai jaunas, tu vos išėjai iš bernioko amžiaus ir nenori mirti — tu nori, kad jaunysté dar nebútu atskirta nuo tavęs, tačiau, nebijok, čia tu búsi amžinai jaunas.

— Ach, ne dėl to, — taré žmogus. — Aš galiu palikti čia savo jaunystę, bet mirti aš negaliu.

— Suprantama, — atsiliepė kitas šventasis, — tu buvai vienintelis savo motinai, ir tu negali iškęsti jos ašaru ir širdies plyšimo — tačiau, nenusimink, tu sulauksi ją čia, kur niekas nepažista verkimo nei sielvartu.

— Aš buvau jai viskas, ir jeigu ji žinotu, kas dabar yra su manim, ji labai raudotu dėl manęs ir dėl to, kad neturi kito, kuris dabar stovėtu mano vietoje, kuris kariautu.

— Kariautu? — pasigirdo balsai. — Tu pasakei — kariautu?

Ir dabar jie pamaté, kad žmogus tebeturi rankose ginklą. Ir nors jis buvo toks menkas, kad stačiai juokingas, tačiau tai buvo ginklas, ir šventuosius apémé pasibliaurėjimas.

— Tu ėjai žudyti, o atrodai toks nekaltas, — pasaké vienas, tačiau žmogus nenusigando, ne, jis labai kietai taré:

— Aš stovėjau sargyboje. Pagalvokit, jeigu audringą nakti, kai taip sunku girdėti, priešai užpuls iš pasalu ir kitą sargybini, kaip jie užpuolė mane, ir jeigu kitas nesuspės sušukti ir perspėti, kaip nesuspėjau aš — músu téra taip maža, ir dėl to aš negaliu mirti.

Dabar šventieji tikrai nežinojo, kas reiktu daryti ar sakyti žmogui — visi tylėjo, o buvo prisiartinęs vakaras, vienas angelas ėjo degiodamas šviesas ir kai salė, kurioje dirbo dailininkas, buvo nušviesta, pro duris sutviskėjo paveikslas sienoje.

Ir žmogus džiugiai sušuko, prasiveržė pro visus ir pribėgo prie sienos, ir paskui ji nuėjo visi, tiktai mirtis negaléjo peržengti dangaus slenksčio, nes čia yra amžina gyvybė, ir velniukas seniai jau buvo pasitraukęs. Ir šventieji maté, kaip žmogus apkabino nutapytą sienoje medi, ir medžio viršúné susiúbavo, ir atsiliepė paukštis gyvu balsu, ir trobos durys dar labiau praviro, tarsi kažkas norėjo pasižiūrėti pro jas.

— Tokia yra mano sodyba namie, — pasaké žmogus, ir per jo veidą perbėgo ašara. — Gražios ir paprastos yra músu sodybos, ir jas nori pasiimti svetimieji ir ju yra begalės, o músu mažai. Tai argi mes galime taip greitai mirti?

Ir dabar visu šventuju akys rymojo ant paveikslo, ir jie pažino, kad néra meilesnio vaizdo ir brangesniu namu, ir jie suprato žmogu, kuris nešiojosi ginklą ginti šituos savo namus. Tačiau nuraminti jo jie nemokėjo. Ir jiems darési graudu, ir jie bijojo žmogaus žodžiu, ir noréjo, kad jis tylėtu, bet jis kalbėjo ir kalbėjo:

— Ar nesutvéré Dievas bitę mažą, ir ji yra vertesné už vilką? Ar nesidžiaugia akis mažu balto dobilo žiedu, ir ar nenuvargsta ji dykumu platybėse? Jús tik pagalvokite, kad mes nieko kito nenorime, kaip tik búti geri ir gyventi sau, tačiau mus kaltina, kad esame menki — toks yra ju pasiteisinimas. Ir dideliam padeda didelis, ir skriaudikas susiranda pagelbininką, o mes esame palikti Dievo, nes ir pas Ji mes neturime nieko, kas norėtu mus užtarti.

Ir staiga žmogus nušvito ir pradėjo šypsotis, ir pasaké tokiu linksmu balsu, jog visi šventieji lengviau atsiduso.

— Kur yra, — klausé žmogus, — kur yra šventasis Kazimieras?

Ir taip visi gailėjosi žmogaus, ir taip buvo gera, kad jo veidas truputi nusiblaivé, kad tučtuojau kažkas nubėgo ieškoti to, kuri žmogus buvo suminėjęs.

Buvo žinoma, jog šventasis Kazimieras yra toks drovus ir vienišas, jog net ir danguose mėgo laikytis nuošaliose vietose, auginti gėles, ir jo džiaugsmo malda buvo tyli. Štai dabar pasitaiké, kad bevaikštinėdamas jis sustojo ties leliju kelmu, ir pro tenai taipgi praėjo šventasis Jurgis. Kilnusis riteris mėgo kiekvieną trapu ir globos reikalingą grožį, štai todėl jis taip pat palinko ties gėle, ir visi trys atrodė labai puikiai. Taip juos atrado tas, kuris buvo išėjęs ieškoti šventojo Kazimiero, ir dabar pasaké, jog vienas žmogus yra jo šaukęsis.

— Manęs? — paklausé šventasis ir nuraudo. — O, gal būt jis yra girdėjęs, kad aš myliu gėles, ir turi ką papasakoti ar parodyti koki naują žiedą.

Ir jis nuėjo ten, kur stovėjo búrys šventuju aplinkui žmogu, ir kai tas išvydo ji prisiartinant, ištiesė abi rankas ir iš visos širdies prašė:

— Padėk mums! Argi mes nesame tavo žmonės, ar nepasirodei tu vienoje kovoje ant balto žirgo, ir dangiška kariuomenė ėjo su tavimi, ir pergalė buvo músu. Padėk mums, karalaiti.

Ir šventasis karalius vėl paraudo, kaip lelija aušroje, nes jis buvo labai drovus, kad yra taip aukštinamas visiems girdint, ir jo širdis suskaudo nuo žmogaus prašymo. Labai tyliai jis taré:

— Žemiškas vainikas buvo man persunkus, ir aš laimingas, kad Viešpaties ranka nuémė ji nuo mano galvos. Tačiau jeigu aš vėl turėčiau prisiimti valdymo pareigą — tai būtu tik júsu žemėje, mano broli. Dievo isakymu atėjau aną sunkią valandą jums talkon, bet ką aš galiu daryti dabar, kur mano paties valia viena negali nieko. Aš tik ieškosiu kiekvienos progos prieš Viešpati užtarti jus savo malda.

— Bet mums einasi taip blogai, — pasaké žmogus, — visiškai blogai, ir reikia gelbėti taip greit, jog nebegalima net tiek laiko gaišti, kad permaldautumei Viešpati Dievą. Jis tikrai atleis tau, jeigu už gerą dar-

Keletas valandu su Urugvajaus lietuviais

SU BENDRUOMENĖS PIRMININKU

Pirmas lietuvis, kuri man teko aplankyti Montevideo mieste, buvo U. L. Bendruomenės Tarybos Pirmininkas Antanas Brazys. Dar 1929 m. imigravęs i Urugvaju, minimas lietuvis labai jautriai prisidėjo prie lietuviškosios veiklos. Anuomet tebuvo tiktai vienintelė didesnė lietuviu organizacija, kuri dar ir dabar tebegyvuoja, tai Kultúros Draugija. A. Brazys buvo ne tik aktyviu jos nariu per dvidešimt su viršum metu, bet taip pat ir valdyboje sekretoriumi, iždininku, o vienais metais — ir pirmininku. Kai prieš keletą metu buvo paleistas šúkis organizuotis i Pasaulio Lietuviu Bendruomenės Organizaciją, tai A. Brazys buvo vienas iš tu, kurie uoliai dalyvavo jos ikúrime Montevideo mieste. Po ilgesnio pasikalbėjimo papraśiau, kad jis sutiktu pasakyti keleta minčiu.

— Malonėkite pasakyti porą žodžiu apie dabartinę Bendruomenės búklę, p. Pirmininke, — kreipiausi i minimą veikėją.

— Urugvajaus Lietuviu Bendruomenės veikla gana gerai plėtojasi, jei atsiminsime tas sunkias aplinkybes, kuriose ji isikúrė. Šiaip ar taip, turime pripažinti, kad ši organizacija yra sutverta naujuju lietuviu emigrantu — tremtiniu. Kiti P. Amerikos kraštai tremtiniu priskaito, jei ne po keleta šimtu, tai pvz., kaip Venecuela, net ligi dvieju túkstančiu. I Urugvaju po šio antrojo karo teimigravo vos pora tremtiniu. Kultúros Draugijos nariai, kurie jau lietuvybės darbą dirba dvidešimti su viršum metu, yra senieji emigrantai ir, reikia suprasti, jog jiems persimesti i naują organizaciją néra noro. Taip pat yra lietuviu, kurie savo prokomunistinėmis idėjomis iš viso nenori prie bet kokio lietuviško darbo dėtis.

— Suminėjote, kad vis tik pora tremtiniu atvyko i Urugvaju. Kaip sekasi jiems kurtis?

— Bent pradines kúrimosi sąlygas jie rado daug palankesnes, kaip kad mes — senesnieji imigrantai. Kada mes atvykome be kalbos ir neturėjome draugu, pirmosios kúrimosi dienos mums buvo tikrai sunkesnės, kaip kad tremtiniams. Jie gi bent pirmąją paramą gavo iš savo giminiu, kurie už imigruojanti tautieti čia turėjo dėti nemažą garantiją. Su techniném profesijom Urugvajuje esama daugiau galimumu. Paskutiniu metu Urugvajus yra prisigamines iš savu žmoniu labai daug visokiu specialistu, kurie jau ir patys ima nebesutilpti savo žemėje. Dėl šitos priežasties ir naujai atvykusiems tenka patirti nemaža kliūčiu, kovojant už savo rytoju.

— Ar senieji lietuviai patenkinti savo isikúrimu Urugvajuje?

— I ši klausimą nebútu lengva atsakyti. Yra daug lietuviu, kurie bútu dar prieš antraji karą griže i Lietuvą, jei ne komunistu okupacija. Šiandien jie jaučiasi patenkinti, kad galėjo išvengti baisaus karo ir komunistinio teroro. Tie lietuviai, kurie nesibijojo darbo ir savo uždarbi nepraleido alkoholiui, šiandien jau yra geriau isigyvenę. Keletas lietuviu verčiasi visai savarankiškai, turėdami restoranus, barus, savo dirbtuves. Vienas yra savininkas gera pelną duodančio kino.

— Kaip lyginate lietuviu isigyvenimą Urugvajuje su kitu Tamstai daugiau ar mažiau pažistamu P. Amerikos kraštu?

— Kiek girdėti, tai visoje P. Amerikoje labai panašus, tik ne visiems imigrantam vienodas gyvenimas. Brazilijoje ir Argentinoje imigrantai daugiau progresuoja industrijos ar komercijos šakose. Na, o paprastam darbininkui visur nelengva. Žodžiu, — ten gera, kur músu néra.

— Ką galėtumėt pareikšti dėl lietuviškos veiklos ir vietiniu kultúros darbuotoju?

— Kaip jau minėjau, nemaža imigrantu dalis dar vis yra palankús prokomunistinėms idėjoms. Be minėtu Lietuviu Kultúros ir Bendruomenės organicaziju, didelę lietuvybės darbo vagą suspėjo Montevideo išvaryti prieš du metus atvykę Tėvai Jėzuitai: J. Bružikas, Vlad. Mikalauskas. Véliausiai iš Ispanijos imigravo i Urugvaju šio ordeno narys kun. J. Giedrys. Tiek dvasiniu, tiek patriotiniu atžvilgiu jie uoliai pajudino lietuvišką veiklą. Ligi šiol Urugvajaus lietuviai neturėjo savo bažnyčios, parapijos. Ju iniciatyva buvo pradėta rinkti aukos dėl lietuviu bažnyčios pastatymo. Spėta jau nupirkti 1.700 kv. m. sklypą, pašventinti kertini akmeni, o taip pat ir pastatyti originalu lietuvišką kryžiu. Šiu metu sausio 18 d. iš Montevideo i Chicago išvyko misijon. T. J. Bružikas, kuris, matomai, Jungtinėse Amerikos Valstybėse pasiliks ilgesni laiką. Jis pažadėjo JAV-bėse išnaudoti visas progas, kuriose galima bútu surinkti auku T. Jėzuitu užsibrėžtam tikslui Urugvajuje paremti. Taip pat yra dar vienas lietuvis kunigas Stasys Grigaliúnas, kuris vietinės kúrijos yra paskirtas klebonu vieno Montevideo priemiesčio parapijoje. Kai tik turi progos atitrúkti nuo savo tiesioginiu pareigu, minimas kultúrininkas labai uoliai prisideda prie lietuviškosios veiklos. Šiuo metu jis yra Lietuviu Bendruomenės Valdybos pirmininku Urugvajuje. Bútina suminėti ir labai pasišventusi Kultúros Dr-jos pirmininką p. Ramoną. Šiuo metu jo pastangomis ir Kultúros Dr-jos nariu idealistu parama remontuojama isigytoji ivairiems kultúriniams parengiama salė. Lietuviu Bendruomenės Organizaciją savo energingu prisidėjimu taip pat remia Lietuvos Pasiuntinybės sekretorius p. Grišonas. Žurnalistas Kazimieras Čibiras aktyviai veda Urugvajaus ir užsienio spaudoje Lietuvos laisvinimo propagandinę kovą. Susipratęs lietuvis ir aktyvus bendruomenės narys Viktoras Cieslinskas yra pasaulinio masto krepšininkas ir visose tarptautinėse rungtynėse žaidžia Urugvajaus rinktinėje. Prieš trejetą metu Montevideo miesto didžiausio teatro saléj davė koncerta iš Argentinos atvykęs tremtinys pianistas Andrius Kuprevičius. Kaip matote, kas, kiek ir kaip galime, stengiamės varyti lietuvybės darbą šiame krašte, kuriame yra tiek daug laisvės.

Urugvajaus lietuviams tenka ypatinga garbė turėti savo tarpe Lietuvos Pasiuntini ir Igaliotą Ministeri P. Amerikos kraštams Dr. Kazimierą Graužini, kuris jau šeši metai atstovauja músu krašto reikalus pilnutinėmis diplomato teisėmis Montevideo mieste — baigė savo informacijas Pasaulio Lietuviu Bendruomenės Tarybos Pirmininkas A. Brazys.

KULTUROS DRAUGIJOJE

Drauge su p. A Braziu nutarėme pati vidurdieni aplankyti Kultúros Draugiją, kuri neseniai Montevideo priemiesčio Cerro aukštumoj isigijo savo namą. Autobusas nuo Montevideo centro ligi minimos Cerro kalvos sugaišo tris ketvirčius valandos. Kai pirmieji lietuviai atvyko i Montevideo prieš 20 su viršum metu, Cerro aukšuma buvo visai neapgyventas plotas. Šią kalvą músu tautiečiai ir „kolonizavo", panašiai, kaip Sao Paulo lietuviai Vila Zelina rajoną. Paėję nuo autobuso sustojimo vietos pora minučiu, prisiartinome prie gana masyvaus vienaaukščio múro, kuris Kultúros D-jos neperseniai isigytas nuosavybėn. Iėję i vidu, cementuoto kiemo dešiniam kampe pamatėme susėdusius apie ilgą ir jau pietums padengtą stalą koki 10-12 vyru. Mudu atvykėlius pasveikino Draugijos pirmininkas p. Ramonas ir supažindino su kiekvienu iš kultúriečiu. Buvom pakviesti prie ju pačiu iškepto asado ir užgerdami su jais — kas vyno, alaus ar limonado, valgėme ir šnekučiavome. Vos spėjome trumpai pasikalbėti ir pavalgyti, kai vyrai véla šoko i nupirkto múro salės remonto darbus. Kas tašė, kas obliavo, kas plovė lentinius rąstus ir čia pat naujai grindo grindis. Atrodė, kad tai išprusintu pionieriu dalinys čia darbuojasi. Vyrai tarp 38-50 metu amžiaus. Kresni, muskulingi žaliúkai, man priminę Daukano ‚Búde" aprašytuosius lietuvius. Reikia iškelti ju idealizmą. Jie čia atėjo dirbti be jokio užmokesčio, dažnai gavę atostogas iš fabriko ar dirbtuvės. Ir ne vienas ju taip plušėjo ištisas dienas, kad tik greičiau bútu irengta Kultúros Draugijos salė, kurioje buvo numatoma isteigta nuolatiné lietuviu mokykla. Mokytoja p. Stanevičiené aprodė búsimą sceną, jos prieangi, vaiku žaidimo kambari, krepšinio aikštę ir pan.

Po valandos su viršum maloniai praleisto laiko su kultúriečiais, atsisveikinome, palinkėdami sekmės ju užsibrėžtame darbe ir grižome i Montevideo.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE

Prie vienos Montevideo gatvės, išvestos nuo pat Atlanto kranto ir palengva bekylančios link centro, apsodintos lapuočiu aléja, yra isisteigusi Lietuvos Pasiuntinybė. Kai prieini prie jos dviaukščio namo, pirmiausia i akis krenta lietuviškojo Vyties herbas. Niekad ligi šiol Vytis man néra padaręs to ispūdžio, kuri padarę Montevideo. Džiaugiausi, kad dar turime pasaulyje draugingu valstybiu, kuriose néra draudžiama viešai laikyti mums taip brangu herbą. Vytis, rodos, kvieste kviečia mus savo kovos šuoliu nenurimti tremtyje, nepaskęsti kasdienos reikaliukuose, bet nuolat rengtis rytdienos žygiui už tautos laisvę! Po to, kai netekome gimtosios žemės, gimtuju sodžiu ir miestu, tautos šventoviu ir muzieju — Tu, Lietuviškasai Herbe, suspindai tremtinio akyse, kaip švyturys júros krante beklaidžiojančiam laivui, kaip žvaigždė, nuspindusi krypti Trims Karaliams.

Iėjęs i Pasiuntinybę, susipažinau su šios istaigos sekretoriumi p. Grišonu. Po keliu minučiu pokalbio su juo buvo pranešta, kad p. Ministeris Dr. K. Graužinis kviečia audiencijon. Ieinu i salioną ir prisistatau su sveikinimais iš Kolumbijos padangės. Painformuoju p. Ministeri apie savo kelionės tikslą ir apie norą arčiau pažinti Montevideo miestą ir apylinkes. Dr. Graužinis čia pat pakviečia savo Ponią, su kuria išsikalbėję randame ne vieną bendrą pažistamą. Malonusai teisiu daktaras man suteikia nepaprastos garbės, dar pakviesdamas 3 val. po pietu pasivažinėti jo naujinteliu Buicku po Montevideo apylinkes. 3 val jau riedėjome Atlanto pakraščiu.

— Kaip matote, —— aiškina Dr. Graužinis, — kilometru kilometrais taip tęsiasi Atlanto ilankėlės pakraštys, i kuri saulėtą dieną suvažiuoja túkstančiai mašinu. Pliažo smėlis man labai primena Palangos smėli, toks minkštas ir smulkus. Tik šiemet labai nelaimingi metai Urugvajuje. Jau keli ménesiai neperstojamai lyja lietus. Provincijoj tiesiog daug vietoviu apsempta. Pústa kviečiai, bulvės ir kiti javai. Be to, ir turistu maža tesilanko. —

Lietus krapnojo ir šiandien. Tokiu búdu mums tą porą pasivažinėjimo valandu ir neteko išlipti iš automobilio. Tarp miesto apylinkiu bene gražiausia vietové yra „Roosvelto Parkas". Jame stebėjausi aukštomis pušimis ir gluosniais, tartum iš Lietuvos giriu čia atgabentais. Tik lieknastiebiai eukaliptai rodė, kad nesu šiaurės krašte.

Po šio malonaus pasivažinėjimo dar buvau Dr. Graužinio pakviestas atsilankyti i vakarienę. Aštuntą valandą atėjęs, vél buvau ivestas i audienciju salę. Buvau supažindintas su p. Graužiniu jaunąja šeimele — trim mokyklinio amžiaus dukrelėmis. Dvi Graužinytės studijuoja jau universitete, o trečioji dar lanko gimnaziją. Visos turi meniniu gabumu — ar tai prie plastinio, ar prie muzikos meno. Turėjau progos pamatyti vienos dukros keliolika tapybos darbu ir iš kitu dvieju išgirsti keletą lietuvišku muzikos dalykėliu, atliktu pianinu. susidaré savotiško meno vakaro nuotaika. Ta proga gérėjausi keliolika meno paveikslu, kurie puošia šią priėmimu salę. Ypatingai krito i akis dail. J. Rimšos žiemos ir kitas gamtos peisažas. Kiti paveikslai buvo taip pat piešti lietuviu dailininku. Pastaruosius p. Ministeris dar buvo atsigabenęs iš Kauno. Véliau sésta prie vakarienės stalo, kiek ilgiau pasikalbėta apie gyvenimą Urugvajuje ir kitomis temomis.

Dešimtą valandą p. Ministerio automobilis privežė mane prie mano gyvenamo namo duru, ir aš su giliu dėkingumo jausmu atsisveikinau su geriausiais prisiminimais apie musu valstybės atstovo Pietu Amerikos kraštams nuoširdumą.

Ant. Paukštys

---

bą reikia atleidimo. Pagalvok tik — aš stovėjau sargyboje. Aš žinau, kad čia laikas kitoks, bet gal žemėje jo praėjo tiek, jog dėl mano mirties galėjo jie visi žúti. Einam, aš nuvesiu tave, ir tu pats žinosi, kaip reikia pagelbėti.

Ir visi tylėjo, ir žmogus pajuto tą tylą, ir ji apėmė neviltis.

— Žinau, — pasaké jis, — žinau, kad istatymas nebus pakeistas dėl nieko ir niekas nepadės mums, ir aš negaliu grįžti, ir mano vieta bus tuščia. Ir pro kiekvieną spragą isiveržia nauja minia tu, kurie mus sunaikins.

Šituo metu sugaudė varpas — jeigu gėlės galėtu skambėti, sakytumei, kad tai jos varpuoja, jeigu skambėtu spinduliai, tartum, kad tai jie gaudžia — toks buvo balsas, kuris šauké prie gražiuju vakaro maldu. Ir kiekvienas su džiaugsmu nuseké paskui ji, tik žmogus, liko stovėti prie paveikslo sienoje, prie paveikslo, kuris buvo panašus i jo sodybą.

Jis taip stovėjo, visiškai sustingęs iš liúdesio, o aplinkui sklido gaivinantis ir tylus poilsis, tačiau jis negalėjo jo pajusti — staiga jis išgirdo žingsnius ir pamaté, jog kažkas praėjo susisupęs dideliu tamsiu apsiaustu. Jis pamėgino pasiklausti praeinanti, jis norėjo bėgti paskui ji, tačiau pajuto, kad negali pasijudinti, ir jo liúdėjimas pasidaré dar sunkesnis, ir jam atrodė, kad jis dar kartą mirs. Ir tada jis vėl atsuko savo akis i sodybą, kaip i paskutinę paguodą, ir dabar neberegėjo, kad pro šali dar kažkas praėjo.

Ir štai jo siela pradėjo blaškytis iš nerimo: žiūrėdamas i paveikslą jis mato, kaip tasai plečiasi ir auga, kol pasidaro toks didelis, kaip visas jo kraštas, kaip jo tėvu žemė. Ir žmogus mato, kaip gyvenimas skleidžiasi ten, ir žmonės dirba, jis mato moteris ir vaikus namuose, mato senius ir nepajėgiuosius, ir, galvodamas, kur yra vyrai, jis praeina pro daugeli vietu, kur vyksta kautynės, užpuolimai, ir mirtis. Savo ilgesiu jis bėga i tą pusę, kur jis pats yra kovojęs, ir mato, kaip per kaimus, laukus ir mišku, ton pačion pusėn — kaliauja du. Jie abu yra apsisiautę tamsiai, ir ju veidu jis nemato, ir jam atrodo, kad tas, kuris žengia pirmas, nepastebi antrojo. Ir žmogus, stovėdamas dangaus prieangyje ir žiūrėdamas pro paveikslą, baimingai galvoja: — Ar tai yra dar nauji priešai?

Jie eina taip sparčiai, kad jis negali ju prisivyti savo žiūrėjimu ir ima labai bijoti, kad jie nepridarytu ko blogo. Jis net užduósta, taip skuba jis savo mintimis juos pasivyti, ir staiga atpažista vietovę, kur stovi jo dalinys. Ir jis mato, kaip tiedu praeina pro vieną sargybini — žmogus nori jam sušukti, tačiau negali. Ir du vis eina, pagaliau pirmasis keleivis sustoja, ir žmogus mato, jog tai yra ta pati vieta, kurioje jis stovėjo sargyboje ir žuvo.

Šitoje vietoje sustoja tas, kuris eina pirmas, jis nuskleidžia nuo savo galvos apsiaustą, ir žmogus pamato skaistu, tarsi gėlę, veidą, tačiau jo rankoje dabar yra ne lelija, o kardas.

Ir tuomet tas, kuris ėjo pėda i pėdą paskui pirmąji, numeta savo apsiaustą, ir žmogus mato sidabrinius šarvus ir ilgą ieti. Ir šventasis Kazimieras atsisuka i ji ir taria:

— Kilnusis riteri, tu neturi piktintis, kad aš atėjau čia: kur mano brolis yra kritęs savo pareigose — aš užimsiu jo vietą, nes ju yra taip nedaug.

— Taurusis karaliau, — pasaké šventasis Jurgis, — keturios yra pasaulio šalys, ir iš triju supa priešai šią mažą žemę. Šitaip atrodė karalaitė, kuri stovėjo priešais slibiną, laukdama mirties, ir aš atėjau ją ginti. Ir ji buvo išgelbėta. Aš stovėsiu šalia tavęs, ir niekuomet šitoje palaimintoje apsigynimo kovoje nebus tuščios vietos.

Ir žmogus, miręs žmogus, buvęs sargybinis, stovėdamas danguje prie paveikslo, pro kuri maté savo kraštą, laimingai nusišypsojo:

— Dėkui Dievui, jie nepavėlavo.

PAGANINI IR JO SMUIKAS

Garsusis smuikininkas Paganini turėjo taip pat garsu smuiką. Smuiko skambėjimas buvęs toks nepaprastas, kad klausytoju tarpe atsirasdavo abejojančiu, ar gali žmogaus ranka iš žmogaus pagaminto instrumento tokius garsus išgauti. Buvo spėjama, kad pats velnias dalyvaująs virtuozo koncertuose ir nematomai vedžiojąs smuikininko ranką.

Tas smuikas buvo pagamintas italo Guarneri de Gesu ir esąs vienintelis pasaulyje. Mirdamas Paganini smuiką dovanojęs Genuos miestui, ir čia smuikas laikomas miesto muzėjuje, užantspauduotoje stiklinėje dėžėje. Nuo 1841 metu, vykdant maestro valią, muzėjuje kasmet vyksta nepaprastos iškilmės. Notarui, muzėjaus direktoriui ir trims muzikams dalyvaujant, nuo stiklo dėžės nuimamos antspaudos, vienas kviestu muziku groja smuiku lygiai 5 minutes, pasirašo aktą, kad smuikas skamba be priekaišto, smuikas vėl idedamas dėžėn ir užantspauduojamas, ir tuo iškilmės baigiamos. Niekas kitas ištisus metus smuiko negali liesti, niekas be išvardintuju negali smuiko garso girdėti. Kasmet smuiku groti turi kitas smuikininkas. Jei šios sąlygos nebútu išpildytos, Genuos miestas netektu smuiko nuosavybės teisiu. Tokia buvo didžiojo smuikininko Paganini paskutiné valia.

SOVIETINĖ TAUTŽUDYBĖ SKAIČIAIS

Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos vardu genecido (tautžudybės) reikalu iteiktas JTO memorandumas skelbia tokius šiu kraštu žmoniu nuostolius:

Estijos: 1940-1941 m. buvo deportuota apie 60.000 žmoniu, apie 2.000 buvo kraste išžudyta. Tarp ju 9.229 jaunuoliai iki 20 metu amžiaus. 1949 m. buvo deportuota daugiau negu dvigubai.

Latvijos: 1940-1941 m. buvo deportuota ir vietoje išžudyta 37.500 gyventoju. Nuo 1944 m. vél ištremta daugiau negu 100.000 asmenu.

LIETUVOS: 1940-1941 m. buvo ištremta ir vietoj išžudyta 34.260 gyventoju. Nuo 1944 m. išnaikinta apie 15% visu krašto gyventoju, kas sudaro apie 500.000 asmenu.

Čekoslovakijos: pradėti trėmimai 1945 m. ir išvežta apie 200.000 gyventoju. Daug sugabenta i kraste irengtas darbo stovyklas. Iš viso priskaitoma išnaikintu ir ištremtu iki 600.000 asmenu.

Vengrijos: 1945 m. okupavus kraštą buvo išvežta kaip karo belaisviu apie 600.000 asmenu. Ju tarpe daug moteru ir vaiku. Véliau apie 300.000 buvo grąžinta. Nuo liepos iki 1951 m. rugpiūčio ištremta apie 150.000 gyventoju.

Rumunijos: Nuo 1940 m., t. y. pirmosios okupacijos, ištremta ir išnaikinta apie 20% visu gyventoju, kas sudaro apie 3 mil. žmoniu.

(„Lietuva")

ŽMONIU SKAIČIUS PASAULYJE

Prof. Cressey tarptautinės geografu unijos kongrese pasaké, jog šiuo metu globalinis gyventoju skaičius esąs 2.406.000.000 ir kad šio šimtmečio gale jis priartės prie 4.000.000.000. Maisto potencialas esąs pakankamas 4.000.000.000 žmoniu išmaitinti. Vien Argentinos zemė, jei ji bútu kaip reikiant išnaudota, galėtu duoti maisto 1.500.000.000 žmoniu. Ne visa žemė yra vienodai derlinga; yra keli „grúdu aruodai", kuriu maisto potencialas labai didelis, bet ne visi „maisto aruodai" yra tirštai apgyvendinti: dažnai búna taip, jog žmonės susispietę nederlingose srityse, kur juos sutraukia pramonės ar prekybos centrai, gauna maisto iš tolimesniu, rečiau apgyvendintu sričiu, todėl nevaržoma emigracija ir laisva maisto produktu apyvarta yra bútina ateities žmonijai išmaitinti. Jei emigracija bus ir toliau varžoma ir maisto produktu apyvarta nebus laisva, tai tirštai apgyventi kraštai turės veržtis i „maisto aruodus" ir karai „dėl erdvės", tikriau sakant, dėl maisto bus neišvengiami. Prof. Cressey mano, jog Kongo (Afrikoje) ir Amazonės (Brazilijoje) upiu rajonai, taip pat šiaurės Sibiro ir Šiaurės Kanados sritys gali virsti naujais maisto aruodais, bet jis abejoja, kad jau netolimoje ateityje tos sritys bútu paverstos maisto aruodais, bet jei tai ivyks, tai perpildyta Kinija ir Indija pareikalaus savo žmonėms priėjimo prie Sibiro maisto aruodo. Sovietu vyriausybė nujaučia pavoju iš Japonijos, Kinijos ir Indijos pusės ir stengiasi baltuju žmoniu priverstiniais perkėlimais i Sibiro šiaurę užpildyti tas tundras ir paversti jas dirbama žeme, bet Sibiras yra toks didelis ir taip retai apgyventas, jog ir visos Europos gyventoju perkėlimas i Sibirą nepripildytu jo taip, kaip kad Japonija, Indija ir Kinija yra perpildytos. Aplamai imant, pietiniai azijatai, maisto stokos verčiami, ateityje šúki „Azija azijatams" pritaikys ir Sibirui, todėl balto žmogaus kúrimasis ir kurdinimas šiaurinėje Azijoje yra nesaugus. Sibiras turi priklausyti toms Azijos tautoms, kurioms savoji gimtiné neistengia pagaminti pakankamai maisto. Tolimesnėje ateityje gali susidaryti japonu, kiniečiu ir indusu koalicija tikslu grąžinti Sibirą azijatams. Prie bolševiku rėžimo rusu tautos prieauglis katastrofiškai krito, o pietinėje Azijoje jis dar eina senu keliu, tad Rusija neistengs savo žmonėmis Sibiro kaip reikiant apgyvendinti; gyventoju deportavimais iš pavergtuju kraštu milžiniškos Sibiro tundros bei taigos nebus paverstos maisto aruodu, — Sibiras ir toliau bus tuštuma, kurią galės užpildyti tik japonai, kiniečiai ir indusai. Jei pietu azijatams nebus leista laisvai kurtis Sibire, tad jie ginklu gali sau iškovoti šitą teisę.

(Dr. J. Gs.)

---

* **Paryžiuje,** Hotel Continental, Pasaulinis Motinu Sąjūdis (M.M.M.) surengė kermėsę, kur buvo ir gražus Lietuvos stalas, papuoštas tautine véliava ir audiniais. Stalo paruošimu rūpinosi Lietuviu Moteru Komitetas prie M. M. M. Sąjūdžio — p. p. O. Bačkienė, J. Motoriené, E. Turauskiené ir B. Venskuviené. Visi dalyviai grožėjosi lietuvišku stalu. Šią kermėsę globojo Prancūzijos Respublikos Prezidentas ir Užs. reik. ministeris.

LĖKTUVU PER AMERIKĄ

RAŠO KUN. J. BRUŽIKAS S. J.

Pietu Amerikai ćiau

Reiškia: sudie. Kaip ilgam? Manau metams. Tuomet, jei Dievas sveikus laikys, vėl pasimatysim ir kartu darbuosimės. O dabar išvykau į Šiaurės Ameriką ir sveikatos pataisyti ir misiju pravesti.

Oi, liūdna atsisikirti

Tik skiriantis pajutau, kaip esu pamilęs Pietų Amerikos lietuvius, o ypač Urugvajiečius, bet ir jie nemažiau, nes p. Ministeris K. Graužinis pasidžiaugė sakydamas: Tur būt tik Vasario 16 tiek žmoniu susilaukia, kaip šiandien Jūsų išleistuvėse. Jaunimas apsupo lanku ir nenoréjo leisti lipti į p. Ministerio automobili, vykstant į aerodromą. Kultūros Namuose knibždėte knibždėjo ir senesniu ir jaunimo. Mano širdi varsté tai džiaugsmo, tai liūdesio smilkuliai. Džiaugsmo, nes matai darbo vaisius, o skausmo, kad reikia skirtis. Bet tik tas mane ir visus džiugino, kad neilgam... tik metams. Bet ką gali žinoti... o jeigu karas? Et, šalin pesimistiškos mintys.

Léktuvas jau nešą

Vidurnakti iš sausio 18 į 19 d. p. Ministerio mašina, lydima dar dviejų mašinų, laimingai pasieké Caraskos aerodromą, ir ćia ranku mosavimai lyg kelte ikėlė l léktuvą. Sukrioké léktuvo motorai ir... sudie Urugvajus! Apėmė liūdnos mintys. Kaip gaila apleisti pamylėtą kraštą... Ir taip mano užmigta. Praveriu iš miego akis. Kur aš? Vaje, virš medžiu! Bet kokie ćia medžiai? Antai — uolos. Ana va, jau léktuvas duos į uolą. Bet minkšta. Nugi — debesys... Vėl savijauta gera ir laukiu, kada ćia bus tas gražusis Rio miestas. Jau jis ćia pat. Apsuko léktuvas ratą ir ištiestais geležiniais sparnais nutūpė į Rio de Janeiro aerodromą.

Brazilijos sostinėj

Nors dar rytas, o karštis, karštis... Šoferis tik prakaitą šluosto, šluosto. Apsistojau visai parai pas jėzuitus Šv. Ignaco kolegijoj. Aplankiau kun. J. Janilioni ir ten radau daugiau lietuviu, ypač pradžiugau matydamas iš Columbijos atvykusį p. Antaną Paukšti. Tai tikrai netikėtas pasimatymas. Kun. J. Janilionis gražiai pavaišino ir sulaukus sausio 20 d. iš to paties aerodromo léktuvas „Braniff", pagriebęs, kaip vanagas pakšti, kad pakilo į pat padanges ir dar, padaręs aplink Rio ratą, kaip dums per plačiausius Brazilijos laukus ir džiungles Limos, Peru sostinės link.

Ak gražumėlis...

Jeigu norite matyti plačiu ratu gamtos grožį, tai tik lėkite léktuvu. Nė tave krokodilai pasieks, nei džiungliu gyvatės, nei pagaliau laukiniai žmonės, kurie, sako, pasigardžiuodami ir kauliukus balto žmogaus apčiulpia. Tik žiūrime pro léktuvo langus. Viskas kaip ant delno. Gaila, kad neturėjau foto aparato, kiek būčiau gražių vaizdu numušęs.

Jau virš Bolivijos

Prasidėjo Andų kalnai. Léktuvas pakilo 5000 pėdų į aukšti. Jau už kalnų viršūnių neužkliūsime. Kaip gerai... Tik žiūrim, tik žiūrim į apačią. O ta apačia tokia gražį, kad sakau sau vienas: O Dieve, koks tu didis ir galingas, Tavo išminties ir tvarkos niekas nesupras. Koks Tu turi būti gražus, kad tokią gražią gamtą sutvėrei. Ir ćia pat palindo mintis: Kaip gaila tuju, kurie Tavęs nepripažista. Tu žmogui ir protą davei panašu į savo protą. Iš žemės jo neišsikasė ir gamta negali duoti to, ko pati neturi, ir vis vien jie Tave atmeta. Kad ir šį va léktuvą, Tu, Dieve, padarei. Žinoma, žmogaus proto pagelba, bet tą protą Tu jam davei. Taigi lekiu, Tavo, Dieve, léktuvu. Ačiū Tau.

Kas ćia per vandenys?

Tai Ticacos ežeras. Tai aukščiausias pasauly ežeras, nes Andų kalnuose. O vandens gražumas, tik žalias, kaip rūta! Kažin, ar ten žuvų esama? — pagalvojau. Kad léktuvas nusileistų žemyn ir vietoj pastovėtų, tikrai nuleisčiau uždėjęs ant kabliuko mėsos gabaliuką, gal ir ištraukčiau kokią tararirą. Bet kur tau! Léktuvas tik skrieja, tik skrieja ir nežino apie vieno keliauninko paslaptingas mintis.

Dilgt per širdi

Vaje! Vienas motoras nebeveikia! Bet pilotas nuramino. Girdi, nebijokite. Jis užspringo aliejumi. Bet likusieji trys ji pilnai pavaduos. Sakau, koks ten aliejus? Tur būt tiktu mūsų aceite Uruguay mejor no hay. O platumas to ežero. Lekiam lekiam ir dar vis vanduo. Galvoju, kad ir nupultume, tai vis nors minkštai... į vandenį, bet tur būt, šaltas nes nuo kalnų, o tie kalnai su baltomis kepurėmis tik spokso į vandenį, nes ten amžini sniegai.

Bet štai jau Lima

Pagaliau pasirodė Limos didelis su milijonu gyventoju miestas. Léktuvas nusileido. Miestas dugne. Vienoj pusėj Andų kalnai, antroj — beribis Pacifiko okeanas. Pirmą kartą prie Pacifico! Sakau, tas žmogus, kur nepasieki. Tai jau dabar 20 valstybių būsių aplankęs.

Pas Jėzuitus

Sakau taksimetro šoferiui: Neturiu Peru pinigų. Ar veši be pinigų, o jėzuitai užmokės? Gerai, sako. Bet ar tie jėzuitai kiekvienam nepažįstamam vagabundui mokės? — sau galvoju. Nuvykstu į kolegiją de la Inmaculata. Tėvai ispanai. Kai sužinojo, kad jėzuitas, kiekvienas iš eilės apkabino, apgloste, kad rodos nė su savo broliu taip gražiai nesielgs. Užmokėjo šoferiui, neišklausiau nė kiek? Ir davė klausinėti iš kur? ką? O užuojauta dėl tėvynės didžiausia! Papasakok, papasakok, kaip ten dabar Lietuvoj? Ir sužinoję, kad buvau bolševiku kaležime ir dar fotografiją parodžiau, vėl dideli apgailestavimą pareiškė.

O ćia jie irgi turi daug darbo. Didelė kolegija: apie 500 berniukų, o krašte tiek vargo, skurdo. Bet kunigas pas juos kaip Dievas, mat, niekas jiems tiek gero nedaro, kaip kunigas. Nes ju vaikus moko ir sušelpia ir vaistu duoda. Ypač kai pradėjo pasakoti apie puslaukinius žmones, kurie dar Andų tarpukalnėse gyvena. Tie kitus ir apipléšia ir nugalabija, o kunigui nieko nedaro, nes jis nieko neturi ir dar jiem vaistu atneša, nes ten labai serga maliarija. Sako, tuojau ir apnuogina savo rankas ir kulšis, girdi, idurk su adata, tai nemirsime. Suprask: duok injekciją nuo ligos.

Lima be lietaus

Tur būt nedaug pasauly tokių vietų, kur neišpuola nė lašas lietaus. Tai kaip, sakau, Jūs apginate daržoves ar medžius? Ugi, sako, visa irigacija ir vanduo gaunamas iš upės. Dėl to, kai lietaus visai nėra — visi namai dulkėmis apnešti, viskas murzina, nenuplauta. Palypėjęs ant stogo, vos-ne-vos kur medėlį pamačiau. Tuo tarpu mūsų Montevideo miestas paskendęs gėlėse ir medžiuose. Nebereikalo jį vadina: Flos entre flores. Bet tuo tarpu bus gana, nes einu tęsti kelionę iki Chicagos.

Misijonierius kun. J. Bružikas, neseniai išvykęs į JAV, klier. J. Stasiulevičius, kuris šiais metais pradeda studijuoti teologiją, ir jo tėvai **M.** ir **J. Stasiulevičiai** buvusiu misiju metu Temperley.

LIETUVOS R. K. ATSIŠAUKIMAS

Bolševikinio siaubo išguiti į Vakarus, lietuviai daugiausia jau isikūrė užjūriuose. Tačiau ju daliai dėl nesveikatos ar kitu nelaimių į užjūrius išvykti nebuvo lemta, ir vien Vakarų Vokietijoje bei Austrijoje yra likę apie 8.000 asmenų, priverstų ćia be jokios tikresnės ateities tęsti savo skurdų gyvenimą. Bemaž pusė ju yra nedarbingi: vaikai, ligoniai, seneliai, invalidai. Jiems tad ir yra būtina nuolatinė parama. Nuo karo pabaigos jais rūpinosi ivairios istaigos, kaip UNRRA, IRO, BALFas ir kt. Ju dalis jau susilikvidavo, o kita dalis dabar likviduojasi, todėl Lietuvos Raudonasis Kryžius (LRK) vėl atgaivina savarankišką veiklą ir imasi savo tiesioginio uždavinio — padėti vargstantiems ir nelaimės ištiktiems tautiečiams.

Šiuo tat reikalu LRK vyr. valdyba ir kreipiasi į visus laisvajame pasaulyje esančius lietuvius, pirmoje eilėje į senuosius LRK darbuotojus bei tuos tautiečius, kurie yra patys patyrę varganą tremties gyvenimą: burkimės į talką padėti nelaimės ištiktiems broliams. Netenka aiškinti, kad tatai yra visų mūsų darbinguju pirmaeilė pareiga, ir jei mes patys neparodysime deramo tarpusavio solidarumo bei artimo meilės — negi ją pirmieji turi rodyti mums kitataučiai? Ištikusi mūsų tautą didžiulė nelaimė mus ipareigoja dabar kaip niekad būti vieningus ir vienas kitą užjausti — vardan Lietuvos ateities!

Lietuvos Raudonasis Kryžius, kaip Nepriklausomos Lietuvos institucija, tremtyje veikia pagal senuosius savo statutus, prisiderindamas prie vietos sąlygų ir laikydamasis VLIKo nurodymų. Neseniai LRK vyr. valdybą VLIKas papildė iki 5 narių, ir ją dabar sudaro: pirmininkas — **J. Norkaitis,** vicepirmininkė — **Dr. V. Karvelienė** (neseniai miré. Red.), vicepirmininkas — **T. Šidiškis,** nariai — **M. Brakas** ir **V. Gailius.**

LRK, atgaivindamas savo veiklą, nesiima su nieku šiame darbe konkuruoti, o tik eina į pagalbą tragiškon padėtin patekusiems savo tautiečiams. Kadangi dabar V. Vokietijoje jau yra pakankamai tiek maisto, tiek aprangos, tiek visu kitu reikmenų — todėl bus organizuojama pirmoje eilėje piniginė pagalba vargšams, dėl kurios paskirstymo bus tariamasi su Lietuviu Bendruomenės vadovybe, nes tik ji, o ne koksai nors pašalietis, geriausiai žino, ko labiausiai kam trūksta. Dėl daiktiniu auku LRK sutinka tarpininkauti, nurodydamas aukotojams šeltinu asmenų adresus, kad būtų galima jiems tiesiog persiusti dovanas. Taip siūloma daryti, kad būtų išvengta didesniu persiuntimo administraciniu ir kitu išlaidu. Apskritai, LRK metams pasibaigus pateiks viešą atsiskaitymą.

Todėl LRK vyr. valdyba maloniai kviečia į talką viso laisvojo pasaulio lietuvius stoti LRK nariais rėmėjais ar ju telkėjais — renkant pinigines aukas nelaimės ištiktiesiems tautiečiams Vokietijoje ir Austrijoje. LRK rėmėju knygeliu, auku lapu bei atskaitomybės bendraraščiu ir bet kokiu paaiškinimu prašome reikalauti šiuo adresu:

V. Gailius, (14b) Reutlingen, Lederstrasse 94, Germany.

Pinigus galima siusti tuo pačiu **2458, Lithuanian Red Cross, Rhein-Main Bank, Reutlingen, Germany.**

LRK VYR. VALDYBA.

LIEUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS VALDYBA

maloniai prašo senuosius LRK veikėjus ir šiaip darbo talkininkus skubiai pranešti savo adresus LRK Vyr. Valdybai tokiu adresu:

V. Gailius, Lederstr. 94, (14b) Reutlingen, Alemania.

KARAS AR ŽAIDIMAS

Korėjos karas savo trečiaisiais metais, atrodo, iėjo į akligatvį. Aliantai spiriasi, kad komunistai kalbėti aiškiai, o komunistai rėkia neatsižvelgdami jokios svetimuju nuomonės, kaltina, skelbdami, kad aliantai tik stengiasi išlošti laiką apsiginklavimui ir ipareigoti apsiginkluoti kitus vesti nepopuliaru karą iki galo.

Jungtiniu Tautu slaptoji tarnyba išaiškino komunistu jėgas. Nuolatinis laikraščiu skaitytojas nesupranta sovietišku MIG léktuvu persvaros, kuri yra Korėjoje. Nuo karo pradžios komunistinės jėgos Korėjoje paaugo net 50%. Pradžioj buvusios mažesnės, dabar susilygino su aliantų jėgomis. Štai ju santykis: Aliantų pėstininkų yra šiuo metu 900.000, komunistu yra tiek pat (tai yra 50% daugiau, negu 1951 liepos mėn.). Aliantų yra maždaug 350.000 jūros kareiviu, 150.000 kitokiu kareiviu, be to, 400.000 pietų korėjiečiu. Amerikiečiu yra 1.000 léktuvu, o sovietu 1.400; 275 amerikiečiu tanku prieš 1.000 sovietiniu tanku. Amerikiečiai yra smarkiai pasiruošę dideliam puolimui, bet taip pat ir sovietai laukia pasirengę. Šis skaičius parodo, kad sovietai visą laiką didino savo tanku skaičiu, kai tuo tarpu su nepilnai organizuotomis prieštankinėmis léktuvu grandinėmis bei radaru aliantai veiké neorganizuotai, bet smarkiai puolė Š. Korėjos karinės svarbos vietoves. Tačiau ši persvara yra tik laikina, nes ir komunistai daré drąsius priešpuolius.

Iš kitos pusės komunistiniu sunkvežimiu judėjimas leidžia manyti, kad komunistai daro didelius pasiruošimus ir paskutiniu metu tai irodė. Ju puolimai parodo, kad komunistai yra padarę lyg ir „Zigfrydo" liniją, prieš kurią aliantams bus skunku spirtis.

Jei komunistai paliaubu derybose pasakytų galutini „taip", tai karas tikrai greitai užsibaigtų, bet, priešingai, „ne" galėtų iššaukti dar didesni pasipritinimą, kuris irodytų, kad komunistams tikrai reikalingas susitarimas. Tai kaip tik ir daro komunistinės Kinijos vadovai, kai prez. Eisenhoweris paskelbė Formozos palikimą savo valiai, tai yra nacionalistų kinų nuožiūrai — pulti ar palikti ramybėje komunistinę Kiniją...

Tačiau komunistai jau beveik laimėjo „žodinį karą". Nors dar nepaskelbti, bet beveik yra priimti tokie JT nutarimai: Lenkija ir Čekoslovakija prileidžiama, kaip neutralios valstybės dalyvauti Korėjos derybose; Šiaurės Korėja gali steigt léktuvų bazes, padarius paliaubu sutartį; 60% belaisvių turi būti grąžinta (tai apima dideli antikomunistų skaičių, kuris raudonuju gali būti laisvai išdytas). Nežiūrint to visko, komunistai pasilaiko net rinkimų kontrolei sau pilną laisvę Š. Korėjoje. Komunistai pagaliau laimėjo psichologinį karą Azijoje, aliantus laikydami lyg ir priedangoje.

Aliantai tarp savęs gali susikalbėti arba nesusikalbėti. Tačiau jie gali blokuoti Kiniją, panaudodami Čiangkaišeko kariuomenę, ir bombarduoti svarbias kinų komunistų karines vietas, kaip mané gen. Douglas MacArthur. Pagaliau aliantai gali pulti visu frontu. Tas kąstuoja daug gyvybių ir ginklų, bet jau iki šiol atsėjo 107.695 amerikiečiu aukos. O jei karas prasiplėstų, tai tas padvigubėtų ar patrigubėtų ir, be to, 5 tūkstančiai milijonų doleriu bei dar vienas nulis auku padidėtų.

Ar aliantai uždarys akis prieš visas tas aukas? Kiekvienas sprendimas turi ivykti greitai. JT gali apleisti 99.700 belaisvių, kurie atsisako grįžti į savo namus, kas sudarytų blogiausią atveją. Štai kitas sąrašas kareiviu — belaisviuž kurie atsisako grįžti: kinų komunistu — Korėjos komunistu — tarp 12.000 ir tarp 15.000 — 2.000; Š. Korėjos kareiviu — tarp 42.100 ir 96.000; P. 16.000; internuotu civiliu komunistu — tarp 29.800 ir 37.000. Tai iš tikrųjų yra gera kariuomenė, tarp kurių bus „penktos kolonos", bet tarp kurių bus tikrai pasirinkusių laisvę. Demokratinėms valstybėms yra pavojaus, kad jos nesupranta savo likimo. Tačiau tas tautas reikia laikyti tokiomis, kurios nori taikos ir laisvės, bet nesupranta to pavojaus, kuris kyla iš komunistinio pasaulio plėtimosi. Reikia manyti, kad naujojo JAV prezidento Eisenhowerio politika ir jos vykdymo metodai padės tautoms isisamoninti, kokioje padėtyje jos gyvena ir ko reiktų griebtis, kad išvengtų komunistinės belaisvės.

TRUMPAI

* **DRAUGO ROMANO KONKURSA** šiais metais laimėjo **Jurgis Gliauda** už romaną „Ora pro nobis" (Melskis už mus). Jis pereitais metais taip pat laimėjo pirmąją „Draugo" premiją už romaną „Namai ant smėlio".

* **JAV užs. reik. ministeris John Foster Dulles** palaiko nuomonę, kad Amerika turi taip vesti užsienio politiką, jog priverstų Sovietų Rusiją grąžinti laisvę jos pavergtoms tautoms. Šiu N. Metu proga jis priėmė pavergtų tautu delegaciją, jos apsilankymą panaudodamas paskelbti Eisenhowerio pareiškimą, kad pavertgos tautos nėra užmirštos.

* Viena šveicaru pora, besilankydama Turine, Italijoje, nusipirko Siamo veislės katę. Katė, vos 2 dienas tepagyvenusi pas savo naujuosius šeimininkus Berne, dingo. Vėliau paaiškėjo, kad katė grįžo į savo senuosius namus. Kelionėje, bėkopdama per Alpių kalnus, ji sugaišo 36 dienas. Senieji katės savininkai grąžino pinigus ir katės daugiau nepardavė.

* **St. Matulis M. I. C.** yra parašęs disertaciją apie kilnios dvasios arkivyskupą Jurgį Matulevičių. Disertaciją vertinę profesoriai reiškė savo pasigėrėjimą, kad lietuviai turi tokią taurią asmenybę. Dabar ši knyga iš lotynų kalbos išversta į lietuvių ir ruošiamasi išleisti Anglijoje.

* **Anglijos katalikai protestuoja** prieš Jugoslavijos komunistinio diktatoriaus Tito atvykimą į Angliją. Jie reikalauja, kad, Titui atvykus šiais metais kovo 23-29 d., iš jo būtų pareikalauta duoti žmonėms religinę laisvę, jei jis gauna iš laisvųjų Vakarų pinigus ginklams.

* 1949 m. kas penkiolikta moteris, JAV-bėse dažėsi plaukus. Šiandien kas penktoji amerikietė vaikšto su dažytais plaukais. Ar tai yra gražiau, nesakoma, bet tai juk mada!

* **J. Bačiūnas** rengiasi išleisti kompoz. K. V. Banaičio kuriamą lietuvišką operą „Jūratė ir Kastytis".

* **Kun. Vyt. Bagdonavičius MIC** yra parašęs knygą apie šv. Jono Apreiškimą, pateikdamas katalikiškos pažiūros aiškinimą.

* **Prof. J. Brazaitis** St. Šalkauskio mirties metiniu porą skaitė paskaitą Brooklyne, nubrėždamas jo asmenybės kilnumą ir nuopelnus Lietuvai bei filosofijos mokslui.

* **Brazilijos lietuviu savaitraštis** „Mūsų Lietuva" su kalėdiniu numeriu atšventė savo gyvavimo 5 metu sukakti. Šis savaitraštis yra vienintelis Brazilijos laikraštis.

* 39% Š. Amerikos vyru tarp 25-29 metu amžiaus yra nevedę. Airijoj to paties amžiaus nevedusiu vyru yra 80%.

MELAS IR SVEIKATA

Leideno universiteto psichiatrijos specialistai tikrino apie 2.500 asmenų. Jie atrado, kad tarp nervinguju asmenų melagiu buvo tris kartus daugiau, kaip tarp sveiku. Mažiausiai meluojančiu buvo rasta tarp ramaus būdo, sugyvenamu asmenų. Gydytojai daro išvadą, kad melas turi itakos į žmogaus sveikatą: paveikia medžiagų apykaitą, veikia į pulsą, kraujo spaudimą, alsavima. Itempimas, atsiradęs nuo melavimo, gali rimtai paveikti į gyvybinius organus. Taigi melavimas yra vidiniu konfliktu priežastis, kuri gali turėti blogų padariniu. Tą pabrėžtinai tvirtina dr. St. R. Dean.

De Paul universitetas, JAV-bėse, ištyrė 5.000 ivairaus amžiaus asmenų ir atrado, kad moterims galima daugiau pasitikėti, negu vyrais, kurie, bendrai imant, meluoja daugiau. Mergaitės daugiau linkusios prie netiesos savo pradžios mokyklos amžiuje, bet berniukai jas tame blogame iprotyje pralenkia aukštesnėse mokyklose. Oklahomos universitete pravestieji tyrimai parodė, kad labiausiai galima pasitikėti žmonėmis vidutinio amžiaus ir vyresniais. Ištyrus 409 studentus paaiškėjo, kad gabesnieji mažiau meluoja, negu mažesnės inteligencijos. Colgate universitete, apklausinėjant studentus, buvo filmuojamos ju akys. Atrasta, kad tiesą sakantieji istengia žiūrėti tiesiai į akis, kai tuo tarpu meluojantieji daugelis jas suka į šalį. Apie 75% atsitikimų patyręs klausinėtojas iš akių gali pažinti, ar asmuo sako tiesą.

GERIAUSIAS LINKĖJIMAS

Kartą Stalinas tarės Politbiuro susirinkime:

— Aš noriu, kad po mano mirties visoje Sovietų Sąjungoje ir liaudies demokratijose būtų paskelbtas trijų mėnesių gedulas.

Apie tai tuojau buvo pranešta visiems vietiniams partijos komitetams. Tie nedelsdami sušauké visose imonėse ir kolektyviniuose ūkiuose specialius susirinkimus apsvarstyti išmintingąjį vado isakymą.

Vienoje imonėje buo priimta tokia rezoliucija:

„Su didžiausiu džiaugsmu ir entuziazmu mes išklausėme žinią apie numatomą mūsų mylimojo tėvo ir mokytojo draugo Stalino mirti. Iš visos širdies sveikiname išmintingąjį mūsų vado pageidavimą dėl trijų mėnesių gedulo to istorinio ivykio proga. Mūsų imonės dirbantieji pasižada visomis virštachanovinėmis priemonėmis stengtis atlikti gedulo planą greičiau ir baigti jį pirma laiko"

Lietuviai visam Pasauly

* **Kanados Tautos Fondo atstovybė**, vadovaujama energingos M. Arlauskaitės, neseniai pasiunté VLIKui daugiau kaip 14.000 doleriu, suaukotu ne taip jau gausios Kanados Lietuviu Bendruomenės pasais ir ženkliukais. Ši Tautos Fondo atstovybė yra viena iš pavyzdingiausiu. Ji, prisitaikiusi prie vietiniu sąlygu, kurios yra ne lengvesnės kaip kitur, sugeba sutelkti Lietuvos laisvinimo reikalui žymias sumas. Prie ju telkimo, be paćios vadovybės, ypač daug prisidėjo T. Fondo atstovybės Hamiltono skyriaus vedėjas St. Bakšys ir kt., taip pat Montrealio skyrius, kur i talką yra isijungę skautai, savanoriai kúrėjai, ateitininkai, katalikės moterys, Lietuvos Atgimimo Sąjunga, Darbininku Draugija, Liet. Tautininku skyrius, Akademinis Sambúris, šeštad. pradedamoji mokykla, Auśros Vartu parapijos choras, o iš atskiru platintoju ypač Vl. Januśauskas, L. Girinis-Norvaiša, „Nepr. Lietuva". Tautos Fondo Valdyba Kanados Tautos Fondo atstovybei per jos pirmininkę M. Arlauskaitę pasiunté specialę padėką už energingą darbą, o Kanados Liet. Bendruomenei — už paaukotas sumas.

* **PLB vyr. LOKo atstovu** V. Vilkaičio ir K. Kleivos pastangomis sudaryta Chicagos apygardos valdyba tokios sudėties: pirm. P. Gaučys, vicepirmininkai P. Grybienė, K. Liutkus, Dr. Gr. Valančius ir B. Budginas, iždininkas Dr. Montvydas. Sudarytos taip pat organizaciné ir spaudos-informacijos komisija, o laik. apygardos valdyba papildoma dar atstovais iš Indianos ir Wisconsino. Darbas pradėtas įskilmingu inauguracijos aktu. Tikimasi pagyvėsiant veiklą ir kitose apylinkėse.

* **Vyčiai parašė** 24.000 laišku Lietuvos reikalu. Tai yra pavyzdys visiems, kaip reikia prisidėti prie viešo Lietuvos bylos gynimo. Užpereitais metais Lietuvos Vyčiu Sąjungos, JAV-bėse, vadovybės pastangomis buvo parašyta 19.000 laišku, o šiais metais jau net 24 tūkstančiai laišku, sveikinimu ar ivairiu atitaisymu, jei kas neteisingai buvo parašyta apie Lietuvą ir lietuvius. Tie laiškai buvo siunčiami ivairiems JAV spaudos organams, politikams, kongreso nariams. Panašią akciją vykdo taip pat ir kitos organizacijos bei pavieniai asmenys.

* **Buenos Aires** dienraštis „El Pueblo" š. m. vasario 1 d. straipsnyje „Komunistiné tiranija išskyré 161 vyskupą" duoda patikimu žiniu apie išžudytus, ikalintus ir ištremtus vyskupus už geležinės uždangos. Tarp kitu kraštu yra suminėta ir Lietuva. Labai tiksliai paminėtos visu mūsu vyskupu pavardės ir ju likimas. Tos žinios mums yra žinomos, bet svarbu, kad jos pasidaro žinomos ir ispaniškai kalkančiam pasauliui.

* **Tarptautiné Mergaičiu Globos Draugija** Pasaulio Lietuviu Katalikiu Organizaciju Sąjungos Valdybai dėl jos pirmininkės Dr. V. Karvelienės mirties atsiunté savo nuoširdžią užuojautą, pažymėdama vėlionės nuopelnus isteigiant Mergaičiu Globos Centrą Kaune ir palaikant ryšius su Tarptautinės Mergaičiu Globos Draugija tremtyje.

* **Kun. Andrius Povilaitis,** buvęs Alvito klebonas, miré Dorfen-Markte, Bavarijoje. Sausio 16 d. ten pat, dalyvaujant būriui lietuviu ir vokiečiu kunigu, buvo palaidotas. Velionis buvo užpereitais metais mirusio vysk. P. Būčio MIC pusbrolis.

* **Lietuviu Žurnalistu Sąjunga** nusistačiusi pagyvinti savo veiklą JAV-bėse. Pravesta nariu registracija, dabar susirašinėjimo būdu renkama valdyba iš gyvenančiu New Yorke žurnalistu, revizijos komisija iš chicagiečiu, garbės teismas iš Los Angeles gyvenančiu.

* **M. Nurokas,** kilęs iš Lietuvos žydas, buvo pastatytas kandidatu i Palestinos prezidentus ir gavo 40 balsu, tačiau išrinktas buvo (kairiuju 60 balsu) Ben Zvi. Ir mirusis žydu valstybės prezidentas Weizmanas buvo kilęs iš istorinės Lietuvos.

* **Gen. K. Musteikis** vietoj kalėdiniu sveikinimu per BALF paaukojo 10 dol. Vokietijoje pasilikusiems tremtiniams šelpti. Panašiai padaré taip pat ir daugiau Š. Amerikos lietuviu, sunaudodami artimo meilei tuos pinigus, kuriuos būtu išleidę visokiu iš anksto paruoštu korteliu išsiuntimui.

* **Kalėdinis „Darbininko"** numeris duoda Kūčiu ir Kalėdu aprašymus ivairiose pasaulio dalyse, kur tik yra lietuviu. Idomiausi yra apie partizanus ir bolševikiniame kalėjime praleistas Kūčias.

* **Sidney mieste,** Australijoje, lietuvius lankydamas ir Sutvirtinimo Sakr. suteikęs, vysk. O'Brien savo pamoksle jauniesiems lietuviams priminė, kad jie neturi užmiršti savo kalbos ir tėvu tradiciju. Tokio priminimo reiktu ir kituose kraštuose gyvenantiems lietuviams.

* **Balfo seimas** i naująją vadovybę išrinko prof. J. B. Končiu (pirm.) be to, veikėjus A. Devenienę, A. Oli, Dr. A. Jušką ir kt. Šelpimas globos reikalingu bus dar daugiau plečiamas ir intensyvinamas.

* **Lietuviu teatrinei veiklai** JAV suintensyvinti H. Kačinskas, A. Škéma ir J. Blekaitis steigia dramos studiją, kurioje bus déstoma vaidybos sistema, improvizacija, sceniné kalba ir kt. reikalingi dalykai.

* **J. Venslova,** Lietuvos olimpinės véliavos saugotojas, buvo paskirtas Clevelando rytu pašto viršininko pareigoms. Jis tvarko 20 pašto skyriu.

* **Kun. Ig. Albavičius,** vienas iš didžiuju JAV-biu lietuviu veikėju, neseniai atšventė 40 metu kunigystės sukakti. Ta proga Chicagos lietuviai jam surengė dideles pagerbtuves.

* **Klaipėdos Krašto** vokiečiu ir vokietininku laikraštis „Memeler Dampfboot" š. m. sausio 5 d. numeryje idėjo straipsni, su ypatingu išžulumu puolanti tremtyje esančius politikus lietuvius. Straipsnio autorius Heinz Bergmann ivade pristatytas „lietuviu kalbos ir istorijos ekspertu", esą, turis teikti „svarbu inašą i pagrindinius dėsnius kalbai su lietuviais". Autorius visiškai nežinomas. Reikia tik stebėtis, kad tokiu „ekspertu" straipsniai dedami, nes jie drumščia ligšiolinius gerus lietuviu - vokiečiu santykius, kas ypatingai išryškėjo iš grižusiu iš Lietuvos vokiečiu pasakojimu. Tuo, atrodo, norima tik pasitarnauti bendram priešui — bolševizmui.

* **Washingtono laikraštis** „Times - Herald" išspausdino straipsni, pavadintą „Pabaltietis pasiuntinys reikalauja pravesti tardymą dėl raudonuju agresijos". Jame duotas pasikalbėjimas su Lietuvos atstovu Washingtone min. p. Žadeikiu, kuris pažymėjo, kad toks nusistatymas pravesti tardymą turėtu nepaprastai didelę moralinę reikšmę — parodytu „Rusiją kaip valstybę užpuolikę".

* **Lietuviu dailininku,** pagal Pasaulio Lietuviu Žinyno duomenis, JAV-bėse yra 64, Anglijoje 1, Australijoje 16, Brazilijoje 5, Italijoje 2, Kanadoje 8, Kolumbijoje 3, Prancūzijoje 1, Švedijoje 1, Šveicarijoje 2, Vokietijoje 2. Argentinoje yra tik vienas R. Kuprevičius. Iš viso tremtyje 107.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **KAZIMIERAS STANKŪNAS** vasaros ménesiams išnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje **Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba.** Dėl sąlygu kreiptis laišku i savininką arba teirautis „LAIKO" red.

* **„PENSION LITUANA"**, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 17.

* **CONDOR HOTEL,** Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

* **„LIETUVA"** Sav. V. Nalivaika. Dėl informaciju kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584.

* **„ŽEMAITIJA".** Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgiu pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnuja patys šeimininkai.

V. MAČERNIS y Cia

atlieka gelžbetonio (hormigón armado) ir visus statybos darbus greitai ir sąžiningai.

Teirautis:

JUNCAL 1258 — Buenos Aires.

T. E. 41-1859.

ISIGYKITE VERTINGUS „LIETUVIU DIENU" LEIDINIUS

„Lietuviu Tautos Kelias", prof. M. Biržiška **3,00**

„Varpai skamba", St. Búdavo apysaka **2,50**

„Žemė", poezijos antalogija .. **4,00**

„Lietuviu Tautos Kelias", prof. M. Biržiška, II tomas (spaudoje) ir „Žinomieji Lietuviai", JAV pasižymėjusiu lietuviu biografinis vardynas (spaudoje).

Knygos gaunamos „LAIKO" redakcijoje ir leidykloje: „Lietuviu Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA.

„LIETUVIU DIENOS"

Ménesinis illiustruotas lietuviu Žurnalas

„Lietuviu Dienu" kiekviename numery telpa virš keturiasdešimt puikiu, puošniu ir aktualiu nuotrauku iš viso pasaulio lietuviu gyvenimo bei veiklos.

„Lietuviu Dienos" duoda kiekviename numeryje idomiu straipsniu, poezijos, beletristikos, prisiminimu ir šiaip žiniu iš pasaulio lietuviu gyvenimo.

„Lietuviu Dienu" sausio numeryje rašo: prof. J. Brazaitis, Vysk. V. Brizgys, Dr. B. Nemickas, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. Dr. J. B. Končius, J. Mikuckis ir kit.

„Lietuviu Dienu" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai prisiuntus savo adresą. Metiné prenumeratos kaina $ 4.00. Administracijos adresas: „Lietuviu Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA.

SPAUDA

ATSIUSTA PAMINĖTI

1. **D. Pilla, SIELA UŽ SIELA.** Išverté kun. Antanas Sabaliauskas S. D. B. Išleido Salezietiu Spaudos Studija, Nr. 2, Castelnuovo Don Bosco, 1952. Vertėjas knygos įžangoje sako: „Siela už Sielą" néra autoriaus vaizduotės padarinys, bet iš realaus gyvenimo paimtu ivykiu atpasakojimas; yra ryškus dvasios vaizdas daugelio jaunu sielu, su kuriomis kiekvienam mūsu neretai tenka susitikti". Knygos tikslas kiekvieną pažadinti domėtis dvasinėmis vertybėmis ir krikščioniškų apaštalavimu. Knyga turėtu būti kiekvieno rimtesniu minčiu ir susimąstymo trokštančio knygyne.

2. **Stepas Zobarskas, DOLERIS IŠ PITSBURGO.** Išleista GABIJOS JAV 1952 m. Iliustracijos dail. Vlado Vijeikio ir Povilo Osmolskio. Tai vieno iš gabiausiuju jaunimo rašytojo naujas veikalas, kuri kiekvienas mielai skaitys.

3. **1953 PELĖDOS KALENDORIUS.** Red. A. Vilainis-Šidlauskas, Išleido „Nemunas" knygynas 3153 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. U.S.A. Kalendorius su nuotaikingo jumoro pasiskaitymais.

4. **LIETUVA, Politikos Žurnalas,** Nr. 2, Spalio - Gruodžio mėn., 1952 m. Leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas, bendradarbiaudamas su Europos Laisvės Komitetu. Red. Kol. nariai: **Juozas Audėnas, dr. Bronius Nemickas, Vytautas Vaitiekūnas.**

MONTEVIDEO

Urug. Liet. Kultūros Draugijos naujoji valdyba pareigomis pasiskirsté taip: pirm. J. Ramonas, vicepirm. J.Jazauskas, sekr. A. Klimas, iždininkas P. Derenčius, finansu sekr. J. Kondrotas, nariai J. Sėenuslevičiūius ir J. Valeika. Revizijos Komisijoje: Kl. Vidžius, Vikt. Cieslinskas, Vyt. Dorelis.

Sausio 18 d. i JAV ilgesniam laikui misiju vesti išvyko kun. J. Bružikas. Urugvajaus lietuviai gausiai buvo susirinkę Kultūros Draugijos patalposna atsisveikinti su išymiuoju misijonierium, kuris per trumpą laiką suskubo visose Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus tautiečiu kolonijose pravesti misijas ir pradėti Tėvu Jėzuitu isikūrimo darbus Montevideo priemiestyje Cerro. Po p. Stankevičienės paruošto tautiniu šokiu vaiku grupės pasirodymo ir po p. Gabaliauskienės vedamo choro dainu buvo parodytos filmos iš lietuviu kryžiaus ir bažnyčios kertinio akmens šventinimo iškilmiu. Atsisveikinimo žodi kolonijos vardu taré K. Čibiras ir V. Dorelis. Išvykstantysis visiems padėkojo už nuoširdumą.

Bendruomenės Valdybos Pirmininkas kun. St. Grigaliūnas telegrama pasveikino prezidentą Eisenhoveri valdžios perėmimo proga, Urugvajaus lietuviu vardu linkėdamas sėkmės išlaisvinti pavergtas tautas.

P. „LAIKO" REDAKTORIUI,

c. Mendoza 2280,
Avellaneda.

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Neatsisakykite patalpinti savo vedamajame laikrašty, žemiau paduodamą mano pareiškimą.

Šiandien patyriau, kad mano parašas figuruoja lietuviu komunistu peticijoj, kuri buvo iteikta 1947 m. Kadangi aš esu priešingas šiai ideologijai, o taip pat nesu po tąja peticija pasirašęs, tad reiškiu viešai savo protestą už mano pavardės falsifikaciją ir kartu smerkiu toki apgaulingą veiksmą.

Su aukšta pagarba,

Mykolas Kasparas

KORDOBA

* **Romualdą Albertą,** Joanos ir Vlado Šimoliūnu antrąji sūnu, kun. **A. Valiuška** pakrikštijo pereitu metu gruodžio 25 d. Krikšto tėvais buvo M. Bendinskas ir O. Jociuviené. Po krikšto apeigu p. p. Šimoliūnai suruošė savo artimiesiems prieteliams gausius užkandžius.

* **P. E. Meilutytė Janulienė** pereitu metu gruodžio 30 d. susilauké sveikos ir gražios dukrelės. Antrą kartą tapęs tėvu, p. Antanas Janulis džiaugiasi šeimos padidėjimu, o Domingito patenkintas, kad turės sesutę.

* **Naujuosius Metus** bendrai sutiko Susivienijimo 6 skyrius ir „Neptūno" Dr-ja šios pastarosios patalpose. **Gaila, kad smarkus lietus sutrukdé gausesni žmoniu dalyvavimą.**

* **Kalėdu Egluté lietuviu** vaikams, surengta p. A. Zotovienės iniciatyva, labai gerai praėjo. Egluté ivyko per Tris Karalius „Neptūno" Dr-jos patalpose. Programa, kurią išpildė A. Jakubkaitė, O. Bendinskaitė, E. ir N. Kuncaitytės, P. Bendinskas, A. Jankūnas, M. Matusevičiūtė, R. Petrylaitė, L. Židonytė ir E. Gabrėnaitė, labai gerai buvo atlikta ir visiems padaré daug džiaugsmo. Vaikučiu žvilgsnis buvo nukreiptas i „Seni", kuris su dideliu maišu dovanu sėdėjo soste. Programai pasibaigus, „Senis" vaikučius apdovanojo ir išsiskubino kitur. Pasilinksminę mažieji ir ju tėveliai patenkinti skirstėsi i savo namus.

* **P. A. Zotovienės, M. Bendisko** ir **J. Jankūno** (sūnaus) iniciatyva buvo realizuota jau seniau iškelta kun. A. Valiuškos mintis, būtent isteigta lietuviška šeštadienio mokykla. Sausio 10 d. buvo sudarytas Tėvu Komitetas, i kuri iėjo M. Bendiskas, J. Matusevičius ir Z. Grabiolas. Mokyklos vedėja sutiko būti p. Aldona Zotovienė, o jai talkininkaus kaip mokytojai p. J. Kuncaitienė ir p. Vl. Šimoliūnas. Mokykla bus p. p. Bendisku namuose, ligi kas nors pasiūlys kitokias patalpas. Bus mokomasi kasdien, išskyrus pirmadienius ir sekmadienius. Véliau pamokos bus tris kartus savaitėje. Visi tėvai kviečiami leisti savo vaikus i lietuvišką mokyklą, kad čia galėtu jie išmokti tai, kas lietuviu vaikams yra reikalinga.

Pažymėtina, kad mokyklos klausimas Kordobos lietuviu tarpe jau prieš keliolika metu buvo gyvas, bet dėl žmoniu stokos pasiliko iki šiol nerealizuotas.

M. B.

ROSARIO

VASARIO 16 MINĖJIMAS

R. L. B. visu smarkumu rengiasi Vasario 16 d. minėjimui. Iškilmingos pamaldos bus Buen Pastor koplyčioje, Laprida 2785, vasario 15 d. 10 val., sekmadieni. Per pamaldas giedos du chorai: lietuviškas ir Buen Pastor mergaičiu choras.

Tuoj po pamaldu, tai yra 12,30 val. ivyks gražì programa ir pietūs lietuviškoje žemėje. Jaunieji sakys eiles, o vyresnieji pasakys dienai atitinkamas kalbas, visi bendrai padainuos. Bilietus reikia isigyti iš anksto: vyrams pesu 10, o moterims 8, vaikai leidžiami veltui. VISI ROSARIO LIETUVIAI SAVO AKIMIS GALĖS PAMATYTI PARUOŠIAMUOSIUS NAUJOS STATYBOS DARBUS. Visi yra kviečiami ir laukiami vasario 15 d. bažnyčioje ir lietuviškoje žemėje, Tupungato 1834.

PRASIDĖJO BAŽNYČIOS STATYBOS DARBAI

Vos tik pavyko pasirašyti naujosios bažnyčios ir namo statybos sutarti, tuoj prasidėjo ir paruošiamieji darbai. Žiūréta ir kalbėta dėl didelės statybos vandens pristatymo. Pradžiai jau užpirkta ir bus greitai suvežta 300.000 plytu, jau sukalbėta dėl kalkiu, cemento pristatymo, o planai iteikti Miesto Savivaldybei (Municipalidad) užtvirtinti. Kai tik bus gautas „permiso provisorio", bus pradėti KASTI PAMATAI. Elektros jėga bus gauta dėl „fuerza motrix." Taigi Rosario lietuviu sapnas virsta tikrove.

Bažnyčios statyba užtruks maždaug 14 ménesiu, o parapijos namas — 12 ménesiu. O jeigu sąlygos leis, gal visi statybos darbai bus ir anksčiau užbaigti.

* **Jonas Jasevičius** savo senąji namą Costanera gatvėje pardavė ir perėjo gyventi i naujai numatytus pirkti namus.

* **Zigmas Stasevičius** paaukojo Avellanedos Lietuviu Salės pianinui nauju klavišu. Reikia pažymėti, kad jis yra pianu specialistas ir dirba Di Bonno pianu fabrike.

* **J. Jasevičius** ir **J. Kiškūnas** jau gavo darbo prie naujos lietuviškos statybos.

* **Per Naujuosius Metus susižiedavo Malvina Rudytė ir Antanas Glavinskas. P. Rudytė yra čia gimusi lietuvaitė, nuolat gyvenanti Rosario mieste, o p. A. Glavinskas iš tremties atvykęs ir dirbąs Buenos Aires vienoje dideléje spaustuvėje. Linkėtina greitai sukurti naują lietuvišką šeimą.**

VILLA LUGANO

MINĖS VASARIO 16-TAJA

Villa Lugano Lietuviu Centras ruošia Vasario 16-tosios minėjimą vasario 8 d. 5(17) val. Minėjimas bus Lietuviu Centro patalpose. Bus ivairi ir gražì dienos progai tinkama programa. Pamaldos ir specialus tai progai pamokslas bus vasario 15 d. 9 val. Hogar de la Sagrada Familia koplyčioje.

PAJIEŠKOJIMAI

Pranas Vilimas, 23 Piercy St., Paterson, N. J., JAV, pajieško **Veronikos Vištelіūnaitės** (spėja, kad ištekėjusi už ukrainiečio), kilusios iš Biržu miesto; **Veronikos Pacėšiūnaitės,** kilusios iš Pasvalio miestelio, ir **Prano Valiulio,** kilusio iš Panemunio, Rokiškio apskr.

Juozo ir Mortos Bartkevičiu ir jos sesers Viktorijos, gyvenusiu c. Reconquista 533, Montevideo, Uruguay, pajieško **Telesforas Mikalauskas.** Žinantieji apie juos prašomi pranešti c. Charlone 1071, Avellaneda, Argentina.

Pajieškomieji arba apie juos žinantieji tepraneša „Laiko" red. arba pačiam jieškotojui.

„LAIKO" SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, ivairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027.

* **Pranas Aukškalnis** parduoda geros žemės sklypą (10x33 kv. m.) su namu ir medeliais, calle **San Luis** entre **Santiago del Estero, Barrio S. Juan,** districto Morón. Dėl smulkesniu informaciju kreiptis i „LAIKO" administraciją.

* **MASIOKO ir MASLAVECKO** súraus vandens maudyklės **KAUNAS** Aguas Saladas.

o o o o o o o o o o o o o o o o

FOTOGRAFUOJU

organizaciju, šeimu ir pavieniu asmenu šventes bei kitus ivykius

Kreiptis laišku ar asmeniškai:

L. KANČAUSKAS,

Paso de Burgos 1783-Avellaneda

o o o o o o o o o o o o o o o o

* **J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTUKAS** fotografuoja vestuves, krikštynas, pobuvius ir kitus šventinius subuvimus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuviu, gimtadienio, sužiedotuviu, krikšto ir ivairiu švenčiu progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

* **Mechanikas specialistas Antanas Pigaga** taiso siuvamas mašinas, rašomas mašinėles, pateifonus, žibalines krosnis ir kt. Kreiptis: c. Valparaiso 2245, Val. Alsina. T. E. 20-8708.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* **MINKŠTU KĖDŽIU DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: **Cosquin** 5565, Villa Lugano.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS"

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. **Unanue 6360, Villa** Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

JUOZO ŠNIPO BATU DIRBTUVĖ ir Cigarečiu Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

* **ČIUŽINIU, UŽUOLAIDU DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ.** Parduodama bovelna, vilnos, ivairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. **Antanas Šalčiūnas:** Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

* **MOTERU GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY".** Ivairiausiu madu šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metu praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 381833

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi
Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50.
Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

10 Febrero 1953 — VI METAI — Nr. 84

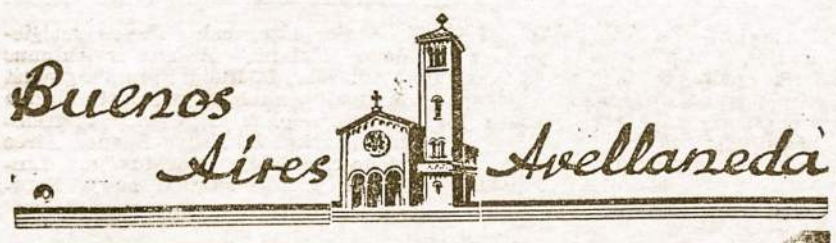

A. KUPREVIČIAUS KONCERTAS CHICAGOJE

Š. m. „Dirvos" 1 nr. rašo apie mūsų žinomo pianisto ir Dainos Ansamblio dirigento Andriaus Kuprevičiaus koncertą. Apie koncertą atsiliepia labai šiltai ir pianistą vertina kaip dideli menininką. „Praėjusi sekmadieni per 3000 dalyviu klausėsi pirmojo koncerto, kuri atliko iš Argentinos atvykęs pianistas A. Kuprevičius Orchestra Hall rūmuose. Perpildyta salė sutiko A. Kuprevičiaus koncertą ypatingai šiltais jausmais. Tai buvo jo pirmas pasirodymas Amerikoj. Jis praėjo nepaprastu pasisekimu.

Pianistas Kuprevičius atliko kartu su Chicagos Simfonijos orkestru Tschaikovskio pasaulinio garso kūrini — Concerto Nr. 1. Savo ivairumu, sudėtingumu ir rafinuota technika šis kūrinys, kaip sako Tchaikovskio muzikos kritikai, esąs paskutinis šio kūrėjo žodis, sudaras dideliu pavoju kiekvienam išpildytojui. Šio veikalo išpildymas tęsėsi per 30 minučiu, ir buvo kuo pasigrožėti, matant, kaip meistriškai A. Kuprevičius tai atliko. Jam talkininkavo muzikas Aleksandras Kučiūnas, dirigavęs Simfonijos orkestrą. Pabaigus šį veikalą — publika pakartotinai šauké i sceną Kuprevičiu ir primygtinai reikalavo sésti prie piano. Jis priverstas dar papildomai solo skambino du kūrinius: vieną Čiurlionio ir antrą Chopeno.

Dar joks menininkas nebuvo taip entuziastiškai sutiktas šiuose rūmuose, kaip pianistas Andrius Kuprevičius. Jis ir sudaré centrą visos muzikos šventės, kurios programa dar turėjo ir vokalinę dali, atliktą Metropolitain Operos solistu - Anna Kaskas ir Algirdo Brazio."

Toliau rašoma, kad buvo iteiktos „Margučio" skelbto dainu konkurso premijos laimėtojams: pirmoji premija — komp. Vladui Jakubėnui už „Mes neužmigom" (žodžiai B. Sruogos) ir antrąją - Vytautui Kerbeliui už „Burės nakti" (žodžiai Juozo Kėkšto). Šio pastarojo premija buvo iteikta pianistui Andriui Kuprevičiui, kad jis ją parvežtu i Argentiną.

Mums malonu, kad mūsų kolonijos darbuotojas Andrius Kuprevičius yra taip palankiai sutiktas ir teisingai ivertintas. Toliau jis koncertuos dar ir kituose JAV-biu miestuose, kur yra didesnės lietuviu kolonijos.

IŠVYKO SOLISTAS A. PAUKŠTYS

Malonus svečias iš Kolumbijos, solistas Antanas Paukštys, kurio religini koncertą daugelis su dideliu pasigėrėjimu yra išklausę Aušros Vartu bažnyčioje sausio 11 d., po kelionės iš Brazilijos ir Urugvajaus i Buenos Aires grįžo sunkiai susirgęs. Jam teko Argentinoje pasilikti ir kelioms dienoms atsigulti i lovą. Buvo paguldytas TT. Marijonu namuose, Avellanedoje, ir dr. J. Mikelionio stropiai prižiūrimas pamažu pasveiko. Nors i Kolumbiją turėjo grįžti sausio 23 d., bet dėl ligos tegalėjo išvažiuoti tik po savaitės. Vasario 1 d., agr. Ant. Šantaro palydėtas, Panagros lėktuvu išvyko atgal i savo nuolatinę gyvenamą vietą. Solistas Ant. Paukštys šiame numeryje davė reportažą iš Urugvajaus ir yra pasižadėjęs „Laike" nuolat bendradarbiauti bei ji atstovau Kolumbijos lietuviu kolonijose.

GRAŽUS POBUVIS ČIKŠTO NAMUOSE

Sausio 31 d., šeštadieni, pramoninink o ir Tautos Fondo Atstovybės Argentinoje pirmininko Jono Čikšto namuose buvo gražios lietuviškos vaišės p. p. Čikštu vyresniosios dukrelės gimimo dienos proga. Vaišėse dalyvavo didelis būrys lietuviu pramoninink u, visuomenininku ir šiaip artimuju malonios p. p. Čikštu šeimos draugu. Prie vaišiu stalo skambėjo lietuviškos dainos ir pasikalbėjimai, o jaunimas turėjo progos pasilinksminti, pašokti ir pažaisti.

Kun. Kaz. Vengras M. I. C. atvyko porai savaičiu iš Rosario i Avellaneda, kur nori gauti auku Rosario lietuviu kolonijoje statomai naujai lietuviškai bažnyčiai. Kadangi buvęs Aušros Vartu klebonas yra visiems lietuviams gerai pažįstamas ir visu mylimas, tai jo atsilankymas visu yra labai vertinamas ir laukiamas.

* **Antanas Jasiulaitis**, gyv. Mateo 690, Lomas de Zamora, kviečia visus savo gimines ir pažįstamus i metines pamaldas už pereitu metu vasario 21 d. mirusios žmonos Marijos Marcinkaitės Jasiulaitienės vėlę. Pamaldos bus š. m. vasario 21 d. 9 val. ryto Aušros Vartu lietuviu bažnyčioje.

* **Vaclovas Rymavičius**, Šv. Cecilijos choro vadovas, grįžo po ilgesnio gydymosi Caruhé gydomose maudyklėse. Jaučiasi gerokai pasveikęs ir jau pradėjo vėl dirbti su choru, ypač dabar ruošdamasis Vasario 16 minėjimui.

* **Zeferinas Jukneviūius** žinomas mūsu kolonijos veikėjas, kuris dirba Darbo ir Socialinės Apsaugos ministerijoje, nuo sausio 31 d. gavo triju savaičiu atostogas. Atostogauja su šeima St. Pivilonio vasarvietėje San Justo miestely.

* **Antnas Rimkevičius, Valentinas Račiūnas ir Jonas Vedegys** Villa Lugano rajone atsidaré automobiliu taisymo bei dažymo dirbtuvę. Tos apylinkės lietuviai ir vietiniai džiaugiasi, kad turės savo žmones, dirbančius šioje srityje.

* **Antanas Digrys** sausio 29 d. šventė savo gimimo dieną, kuriai paminėti buvo susirinkęs būrelis jo draugu ir pažįstamu. Neseniai jis buvo susižeidęs motociklo nelaimėje, bet jau dabar sveiksta savo namuose.

* **Gen. T. Daukantas**, nuolatinis „Laiko" bendradarbis, praleidęs ménesio atostogas Kordobos kalnuose pas p. p. Matulaičius, grįžo i Buenos Aires.

* **Pijus Gudelevičius M. I. C.**, pagrindinis mūsu laikraščio atstovas ir platintojas, atostogaudamas Kordobos kalnuose, susižeidė ranką ir dėlto negalėjo aplankyti mūsu skaitytoju Rosario ir Santa Fe miestuose. Jis grįžo i Avellaneda ir dabar antrą kartą jam yra sugipsuota ranka. Minėtus miestus jis galės aplankyti tik išgijęs.

* **Kazimieras Stankūnas**, kuris Sierras de Cordoba turi savo vasarnami ir jame jau kuris laikas gyvena, šiomis dienomis buvo su reikalais atvykęs i Buenos Aires. Pabuvęs keletą dienu, vėl sugrįžo i Kordobą.

* **Iš atostogu grįžo** p.p. K. ir J. Čekanauskai, Em. Čekanauskienė, Kaz. Deveikis-Pipiras su šeimomis. Jie atostogas praleido Mar del Platoje.

* **Beatričė Paserbskytė** aukštesniosios komercinės mokyklos mokinė, su viena ispanu šeima išvyko atostogu i Mar de Ajó, kur žada pabūti iki vasario 14 d.

* **Ona Pažėrienė**, „Laiko" Garbės Leidėja, nusipirko gražią vasarvietę Adrogué mieste.

* **Antanas Pigaga yra** prityręs šoferis, išdirbęs jau 18 metu toje srityje, važinėdamas ivairiu rūšiu autovežimiais: lengvomis mašinomis ir sunkvežimiais. Lietuviai, kuriems reikalingas šoferis mechanikas, tesikreipia šiuo adresu: Valparaiso 2245, 4 de Junio, tel. 20-8708.

* **Buenos Aires Imigrantu Teatras** kviečia visus šios srities darbuotojus isirašyti minėtame vienete, Josę Penna 1928, Beccar. Teatro vadovas yra dr. J. M. Dafcic.

* **Salón del Instituto de Cultura Superior Religiosa** kviečia visus dalyvauti pasaulinio garso vargonu koncertisto kroato Mirko Kovacec nepaprastame vargonu koncerte, kuriame jis duos pasaulinio garso kompozitoriu veikalus. Koncertas bus vasario 8 ir 15 d. 10,30 val., Rodriguez Peña 1064, Bs. Aires.

* **Antanas Digrys** parduoda gerą motociklą. Kreiptis: Valparaiso 2245, Val. Alsina.

PADĖKA

O Ilgavičienei, paaukojusiai lietuviu parapijos knygynui gražiu argentinišku knygu, nuoširdžiai dėkoja. **Knygyno Vedėjas.**

ŠEIMOSE

NAUJOS ŠEIMOS

Sausio 24 d. Aušros Vartu parapijos bažnyčioje lietuvišką šeimą sukūré **Stasė Lukauskaitė** ir **Zenonas Krasauskas.** Svotais prie sutuoktuviu buvo Anastazija Čiolnienė ir jaunojo pusbrolis Albertas Krasauskas. Abu jaunieji yra tremtiniai, atvykę prieš puspenktu metu iš Italijos. Jaunoji yra kilusi iš Plungės, o jaunasis vilnietis. Po iškilmingu sutuoktuviu, kuriose jaunoji buvo apsirengusi gražiais tautiniais drabužiais, vestuviu vaišės ivyko Lietuviu Saléje. Vestuviu puotoje dalyvavo apie šimtas jaunavedžiu giminiu ir draugu, kurie visi linkėjo gražaus ir sauléto gyvenimo naujajai lietuviškai šeimai.

* **Jonas Lunius susituoké su Elena Konowaluk** sausio 29 d. Aušros Vartu bažnyčioje. Svotais buvo Ona Vanagienė ir Jonas Ordinskas. Jaunavedžiai apsigyveno Villa Diamante. Jaunasis buvo Vyčiu Sąjungos veiklus narys, todėl jo draugai jam palinkėjo laimingo gyvenimo.

* **Felicija Masiulytė ir Zigmas Jaunius** vasario 1 d. savuju tarpe susižiedavo. Ta proga jaunosios tėveliai dr. St. ir A. Masiuliai padaré jaukius šeimyniškus pietus, kuriu metu buvo palaiminti žiedai ir motinos užmauti dukteriai ir būsimam žentui ant rauku, kaip meilės ženklas. Abu sužieduotiniai yra uolūs skautu darbuotojai ir Dainos Ansamblio nariai. Linkėtina greitai sukurti lietuvišką šeimą.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

Naujajai Spaustuvei ir „LAIKUI" aukojo šie Gerb. Rėmėjai:

Po 100: T. Mikalauskas ir M.M.
Po 60: U. Kaušakienė.
Po 50: E. ir P. Buzai ir N. N.
Po 40: V. Katilius.
Po 25 (urug. p.): St. Aleksiūnas.
Po 23: J. Sabaliauskas.
Po 20: A. Biknius, A. Matulaitis ir J. Vaitkevičius.
Po 10: L. Kančiauskas ir V. Guobis.
Po 5 (urug. p.): B. Mesonis.
Po 5: V. Galvelis.

Visiems paminėtiems ir nepaminėtiems Gerbiamiesiems Rėmėjams Spaustuvės Administracija ir „Laiko" Redakcija taria nuoširdu lietuvišką ačiū.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIU BAŽNYČIOJE

Teresė Virginija Gliosaitė, Vladės Besusparytės ir Jono Gliosu dukté, buvo pakrikštyta Aušros Vartu bažnyčioje vasario 1 d. Krikšto tėvais buvo Uršulė Sakalauskienė ir Valentinas Račiūnas. Po krikšto apeigu jaukios krikštynu vaišės ivyko U. ir P. Sakalausku namuose, kur dalyvavo būrelis lietuviu.

Morta Estera Valentinaitė, Teresės Adelės Jotautaitės ir Mečio Valantinu dukté, buvo vasario 1 d. pakrikštyta lietuviu bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Berta E. Šimkyté ir Vytautas Mančinskai. Krikštynu pietūs ivyko p. p. Valantinu namuose, dalyvaujant būriui giminiu ir artimuju.

Marija Razumaitė, Natalijos Sabaliauskaitės ir Felikso Razumu dukté, buvo pakrikštyta tą pačią dieną Aušros Vartu bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Aleksandra Gindvilienė ir Jonas Masevičius.

* **Irena Gasevičiuté ir Daumantas Namikai džiaugiasi** susilaukę sveiko ir gražaus antrojo sūnaus. Motina ir sūnus jau sugrįžo i savo namus.

* **Petras Jalinskas**, gyvenantis Dock Sude, jau kuris laikas sunkokai serga.

* **A. Paspirgėlis** serga jau antras ménuo. Paguldytas ligoninėje ir lankomas savo šeimos bei artimuju pradeda šiek tiek taisytis.

* **Irma Albertina Kinderavičiūté** Eva Perón ligoninėje, Lanús, turėjo apendicito operaciją. Operacija pavyko gerai ir ligoné jau sveiksta savo namuose.

* **Eva Perón** ligoninėje, Lanús, serga p. Stalnionienė ir yra paguldyta 3 aukšte, 2 sal., 6 lovoj.

A. a. Teodora Berenienė, mirusi š. m. sausio 22 d.

TEMPERLEY

PRANEŠIMAS

ARLB Temperley Apylinkės Valdyba pranešą, kad Vasario 16 d. minėjimas su pritaikyta programa ir „asado" yra rengiamas vasario 14 d. 17 val., šeštadieni, p. M. Morkūno namuose, calle 6 Nr. 450, Villa Sastre, Temperley.

Norintieji dalyvauti „asado" vaišėse, turi pranešti bent vieną savaitę anksčiau, o vėliausiai iki vasario 12 d., ketvirtadienio. Kadangi yra daug norinčiu dalyvauti, tai ir prie geriausiu noru pavėlavusius svečius nebus galima pavaišinti asada.

Pranešti galima šiems asmenims: p. M. Morkūnui, p. A Repečkai, p. V. Cibavičiui, p. Bubnovui, p. Maliauskui ir p. V. Pečiuliui, Llavallol.

Pastaba: Esant blogam orui — lietui, minėjimas nukeliamas i kitą šeštadieni.

ARLB Temperley Apylinkės Valdyba

CHORISTAMS

Labai nuoširdžiai prašomi Gerb. Choristai nesivėluoti i repeticijas ir tuo palengvinti iš toliau atvykusiems. Pamoku pradžia 18 val. kiekvieną šeštadieni p. Ig. Valentinavičiaus namuose. Villa Sastre, Temperley.

SEKMĖS TEMPERLEY CHORUI!

Dar visai neseniai p. Igno Valentinavičiaus nuoširdžiomis pastangomis susikūré Temperley lietuviu choras, kuris pasiryžęs giedoti ne tik bažnyčioje per lietuviškas pamaldas, bet taip pat pasirodyti lietuviškuose parengimuose. Tenka pažymėti, kad choras per toki trumpą laiką padaré tikrai didelę pažangą ir, reikia tikėtis, greitai galės pasirodyti platesniai visuomenei kokiu nors viešu koncertu. Pirmą kartą atsitiktinai įšgirdęs choro giesmes lietuviu pamaldose sausio 25 d., buvo maloniai nustebintas tikrai darniu ir temperamentingu giedojimu, kuris pasižymėjo jau ne tik balsu pakankamu suderinimu, bet ir pilnu atitikimu lietuviškos bei religinės giesmės dvasiai. Tenka tik pasidžiaugti, kad tokia negausi lietuviu kolonija moka susiorganizuoti ir darniomis giesmėmis bei dainomis kelti savo tautiečiu dvasią. Sėkmės Temperley lietuviu chorui!

BERISSO

VASARIO 16 MINĖJIMAS

„Mindaugo" Dr-ja Vasario 16 d. — Lietuvos Nepriklausomybės — Šventės minėjimą rengia vasario 22 d., sekmadieni. 10 val. Berisso parapijos bažnyčioje bus šv. Mišios, kuriu metu giedos „Mindaugo" choras, ir progai pritaikytas pamokslas. Po pietu bus minėjimas visiems Berisso lietuviams su kalbomis ir gražia programa.

NAUJAS SEKRETORIUS

ARLB Beriso Apylinkės visuotiniame nariu susirinkime, iš sekretoriaus pareigu pasitraukus M. Tamoliūnui, toms pareigoms buvo išrinktas **Petras Mekšrūnas.**

RENGIASI RINKIMAMS

Ivykusiame „Mndaugo" Dr-jos visuotiniame nariu susirinkime slaptu balsavimu buvo išrinkti du asmenys, kad jie sudarytu ir pateiktu du sąrašus 1953 m. valdybai. Naujos valdybos rinkimai ivyks š. m. kovo 1 d. Sausio 31 d. senajai valdybai vieną sąrašą su parašais, kad sutinka ieiti i valdybą, iteiké p. Mykolas Tamoliūnas. Sąrašas toks: pirm. — M. Tamoliūnas, vicepirm. — P. Ražanskas, sekr. — A. Mikaliūnas, sekr. pad. — A. Žemaitis, iždo. — J. Intas., iždo. pad. — K. Pilka, vald. nariais: V. Stundžia, J. Šiménas ir J. Vogulis. Rev. Komisija: J. Kepalas, J. Kulakauskas ir J. Petronis. Antrąji sąrašą sudaryti buvo igaliotas p. T. Aliukas. Ne tik mindaugiečiai, bet ir visi berisiečiai yra susidomėję šiais rinkimais.

* **Jonas Trubila**, kuris prieš kiek laiko sirgo ir buvo pagijęs, vėl susirgo ir gydosi, gydytoju ir savo šeimos prižiūrimas, savo namuose.

SANTA FE

* **Didelės vestuvės** ivyks vasario 14 d., kai žiedus sumainys **Aldona Kalėdaitė** ir **Armandas A. Beckmann.** Jaunoji yra žinomu Santa Fe lietuviu kolonijos veikėju Eugenijos ir Viktoro Kalėdu dukté. Vestuvės bus N. S. de la Guadalupe bazilikoje 20,30 val. vakaro. Svečiai jau yra pakviesti ne tik iš Santa Fe, bet ir iš Rosario bei Buenos Aires lietuviu koloniju. Jaunikis yra kilęs iš vokiečiu šeimos ir jau seniai mokosi lietuviškai kalbėti.

Aldona Kalėdaitė

* **Bronius Malinskas**, pasinaudodamas atostogomis, šiomis dienomis viešėjo pas asvo tėvus. Nors jis dar yra jaunas, bet turi atsakingas pareigas valdžios aviacijos skyriuje Kordobos mieste.

* **Balys ir Valerija Jurgelioniai** kartu su dukromis Dora ir Adele išvyko atostogu pas savo švogeri p. Ambrasiūną i La Cumbre. Pastarasis ten turi didelę dailidės imonę.

* **Juozas Norkus** buvo išsivykęs darbui ir kartu poilsiui i Sause Viejo. Grįžo iš ten labai patenkintas ir pasveikęs.

* **Olga Cinskaitė** dirba „Peleteria Latman" raštinėje. Atliekamu laiku visuomet prisideda prie lietuviško darbo.

* **Albertas Cinskis** dirba geroje vietoje „Zapateria Day".

* **Lietuviškos pamaldos**, ivykusios sausio 25 d. Santa Fe kolonijos lietuviams, labai gerai pavyko. Gražiai per pamaldas giedojo neseniai suorganizuotas choras.

* **Viktoras Kaléda** gavo paaukštinimą savo darbovietėje „Comp. Central Arg. de Electricidad". Dabar turi mažiau darbo ir dirba pačioje istaigos vadovybėje.

Žemaitėlis

IŠVYKO I SANTA CRUZ

Žinomas „Mindaugo" Dr-jos veikėjas ir buvęs sekretorius p. Jurgis Kazlauskas, padaręs sutarti su Armour bendrove kaip felčeris (enfermero), sausio 30 d. išvyko darbuotis i Santa Cruz miestą, Patagonijoje.

Jei spausdinti ką nors reik, „LAIKO" spaustuvėn tuojau eik!

Imprenta „LAIKAS", Mendoza 2280, Avellaneda. T. E. 20-9027.

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRAS ARGENTINOJE

su kitomis organizacijomis rengia dideli

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMĄ

PROGRAMOJE:

SEKMADIENI, VASARIO 15 d. 8,15 — 8,45 val. speciali Liet. Radio Val. „LIETUVOS AIDU" programa per Radio Mitre.

10,30 val. iškilmingos šv. MIŠIOS Aušros Vartu bažnyčioje, Avellanedoje, už žuvusius ir kenčiančius lietuvius.

5(17) val. BENDRAS MINĖJIMAS Lietuviu Saléje, Brasil 853, Avellanedoje, kur dalyvaus ivairiu organizaciju atstovai, bus progai pritaikytos kalbos, giedos jungtinis Šv. Cecilijos ir Berisso „Mindaugo" chorai, Temperley lietuviu choro vaizdelis, Dainos Ansamblio Tautiniu šokiu grupė, kvartetas ir kt.

PIRMADIENI: VASARIO 16 d. 11 val. vainiko uždėjimas ant EVA PERÓN KAPO Darbo (CGT) Rūmuose; 5,(17) val. vainiko uždėjimas ant Argentinos Išlaisvintojo GEN. J. de SAN MARTIN KAPO, Grand Bourg aikštėje.

VISI LIETUVIAI KVIEČIAMI PAMALDOSE IR KITOJE PROGRAMOJE GAUSIAI DALYVAUTI!